

GLAS

umirovljenika

Glasilo Sindikata umirovljenika Hrvatske

Broj 257

ISSN 1849-7837 // Zagreb, svibanj 2018. // Godina XXIV.

U OVOM BROJU:

PRAZNIK RADA Igra pokvarenog telefona Vlade i sindikata

ZDRAVSTVENA REFORMA Što se bunite? Zdravstvo je već privatizirano

ALIMENTACIJE BAKAMA I DJEDOVIMA Udri po najslabijima!

ONLINE SAVJETOVALIŠTE Uvedite registar ugovora o uzdržavanju!

DOMOVI UMIROVLJENIKA ILI ČISTILIŠTA? Jedan inspektor na 2.000 ležajeva

Vodič HZZO-a

info.HZMO

Poštarina plaćena HP-u d.d. u sortirnici 10200 Zagreb

Uvodna riječ

Potemkinova sela na Pavićev način

Piše: Jasna A. Petrović

Sigurno znate što su Potemkinova sela? To je metafora nazvana po ruskom vojskovođi i knezu Grigoriju Potemkinu, koji je kao namjesnik novoosvojenih krajeva (Krim i priobalje Crnog mora) po opustjelim stepama južne Rusije dao sagraditi, pored puta kojim se trebala kretati carica Katarina II. sa svojom pratnjom, *lažna sela* (kulise), *s lažnim seljacima* (manekenima), *lažnim pastirima* i *lažnim stadima* (koja su premještana po potrebi). Time je obmanuo caricu Katarinu II., koju je oduševila lažna slika brze i uspješne obnove kojom je rukovodio Potemkin.

Naš Potemkin mirovinske reforme Marko Pavić, ministar rada i mirovinskog sustava, ima obje stvari potrebne da bi se uspjelo u životu: neznanje i samopouzdanje. Prepun vitalnosti ophodi sve moguće skupove i novinare, te naglašava kako Hrvatska ima najdarežljiviji mirovinski sustav – na svijetu.

Ministar koji je po struci meteorolog i oceanograf, saznao je kako je WTF (Svjetski trgovinski forum) objavio popis zemalja u kojima umirovljenici dobivaju više od sto posto radničke plaće. A na čelu popisa su Hrvatska i Nizozemska. Umjesto da ministar nazove kojeg uglednog stručnjaka iz redova HZMO-a, što smo mi učinili; ili dva-tri ugledna znanstvenika za mirovinski i socijalni sustav, poput dr. Vladimira Puljiza ili dr. Antu Škembara, koje smo također kontaktirali, odmah bi saznao kako je došlo do ozbiljne zabune, te da je hrvatski mirovinski upravo suprotno – najškrtiji na svijetu, zajedno s britanskim.

Je li moguće da nije došlo do zabune, nego da pohlepni hrvatski umirovljenici gule državu sa čak 29 posto većom mirovinom od (svoje) plaće? Nije moguće. To i najveći laik zna izračunati na prste. O tome najbolje svjedoči omjer uplata u mirovinski fond i isplata mirovina na primjeru umirovljenika s 40 godina mirovinskog staža. Naime, muškarac s prosječnom hrvatskom plaćom (6.000 kuna) u 40 godina staža uplati oko 740.000 kuna mirovinskog doprinosa, a nakon što po sadašnjim pravilima ode sa 65 godina u mirovinu te doživi prosječnih 74,4 godine života s mirovinom od 50 posto plaće (3.000 kuna), ukupno dobije oko 340.000 kuna. Dakle manje od 50 posto uplaćenih sredstava. Matematika kaže kako je udjel prosječne neto mirovine u prosječnoj neto plaći 38 posto, a bruto mirovine u bruto plaći 29 posto. Poznate su to brojke, jednako kao i one da je 52,5 posto mirovina ispod hrvatske linije siromaštva, a da je svaka treća osoba starija od 65 godina u zoni rizika od siromaštva.

Ministar Potemkin Pavić tu nije provjerio, pa je povjervovao u WTF, jer on i inače vjeruje u finansijsku industriju, a oni ne mogu pogriješiti, zar ne?! Poslagao je tako uz pustopoljnu bijede i siromaštva gomilu manekena s golf palicama i američkim osmjehom i pokušava nas uvjeriti kako nam je sustav najdarežljiviji, pa onda i ne treba povećavati mirovine. A kod njega je sve uljepšano: u intervjuu televiziji N1 povećao je tu megadarežljivost sa 129 na (1)33 posto. Plenković I. je radosno prošetao putem, samo je pitanje, je li ga, poput Katarine II., oduševila lažna slika brze i uspješne mirovinske reforme kojom rukovodio Pavić.

Nije drukčije niti s drugim mirovinskim stupom za koji bi ministar povećao davanja sa pet na sedam ili čak 10 posto, očaran fantastičnim uspjehom fond-menadžera koji su čarobnim štapićem i visokim bonusima pretvorili 70 milijardi kuna u 93 milijarde. I nije upitao desetak uglednih znanstvenika nije li prava istina da su, ako se uračunaju prijelazni troškovi drugog stupa, proizveden zapravo gubitak od 9,3 milijarde kuna na štetu javnih financija. I tako se kulise Potemkinovih sela dalje slažu uz cestu, a Plenković prolazi, prolazi...

Igra pokvarenog telefona Vlade i sindikata

Ni ovogodišnja proslava Međunarodnog praznika rada nije mogla proći bez detaljnog osvrta na situaciju u zemlji i prepucavanja s političarima. Najave paketa reformi koje je od Hrvatske zatražila EU potaknule su veliku buru u javnosti, a sindikati u tome procesu ne mogu ostati po strani.

Prvomajske aktivnosti su započele već 27. travnja tradicionalnim okupljanjem pod nazivom „Praznik rada u Tvornici“. Od političara su ondje bili prisutni jedino ministar rada i mirovinskog sustava Marko Pavić, te zamjenica gradonačelnika Bandića Olivera Majić. Upravo je to bila prilika da predsjednik SSSH-a Mladen Novosel uputi oštre kritike o reformama, naglasivši kako Hrvatska gubi godišnje 30 posto bruto društvenog proizvoda zbog rada na crno, te da bi mirovinski sustav bio potpuno održiv, bez penalizacije prijevremenih umirovljenika ili rada radnika do 67. godine, kad bi se suzbila siva ekonomija.

Ministar Pavić je osim samohvale Vlade i svega učinjenog za radnike i umirovljenike na to odgovorio kako smo po pitanja rada na crno „unutar europskog prosjeka“, a da teze o financiranju mirovinskog sustava iz suzbijanja rada na crno – ne stoje. Uz to je izgovorio kako je domaći mirovinski sustav najdarežljiviji na svijetu, argumentirajući to podatkom da je

ovakvog Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Ne možemo prihvatiti da se privatizacijom javnog zdravstvenog sustava dogodi ono što se dogodilo pretvorbom i privatizacijom gospodarstva. Došlo je do tisuća izgubljenih radnih mjesta i devastiranog gospodarstva. Ako ćemo sada 20 i više milijuna kuna u sustavu javnog zdravstva dati u privatni profit, onda hrvatskim pacijentima, a pogotovo kolegicama i kolegama koji su ovdje već starije životne dobi i koji su umirovljenici, to sigurno neće donijeti dobro“, istaknuo je Novosel.

Stoga nije čudno da je 5.000 ljudi iz čitave kontinentalne Hrvatske, te Istre i Kvarnera u prosvjednoj povorci za Praznik rada promarširalo od Radničkog doma do Maksimira, a prosvjedovalo se i u Splitu. I ovdje su sindikati, popraćeni uglavnom od starijih osoba koje su se zatekle na grahu, uputili otrovne strelice prema vlasti. U Maksimiru smo zatekli bivšeg predsjednika Ivu Josipovića, te već spomenutog ministra Pavića, koji su eskivirali glavni dio programa. Sindikalisti, ali i povećala kolona Sindikata umirovljenika Hrvatske koja se pridružila, glasno su ponavljali zahtjeve za pravednijim zdravstvenim, mirovinskim, obrazovnim, pravosudnim i javno-upravnim sustavima. Opetovano se naglašavalo iseljavanje mladih, sposobnih i educiranih građana. Postavilo se pitanje kako mogu preživjeti umirovljenici s 900 kuna mirovine?

Mladi podržavaju stare

Na pozornici su se izmijenili i predstavnici SUH-a i Sekcije mladih SSSH. Milan Tomičić bio je posebno oštar.

„Vlastodršci se hvale da je prošla godina 2017. bila najbolja po usklađivanju mirovina. Notorna neistina, neću reći laž. Radi se o tome da su ukupno plaće porasle 2017. godine za 5,30 posto, a da je mirovina porasla za 2,86 posto. Kad to zbrojimo, onda nam je jasno da se radi o permanentnoj, perfidnoj krađi umirovljenika“. Filipa Bašić iz Sekcije mladih držala se problematike iseljavanja i nezaposlenosti svoje generacije, no uputila je i mudru poruku, koja se tiče sadašnjih umirovljenika i svih onih koji će to tek postati.

„lako nam je danas prva briga po-

sao i kako preživjeti, znamo da nas se mirovinska reforma itekako tiče. Želimo doživjeti mirovinu, ali ne mirovinu u kojoj ćemo skupljati boce, nego mirovinu od koje ćemo zasluženo uživati jer smo ju zaradili. Ali želimo da od mirovine bolje žive i oni koji je danas primaju, naši roditelji, djedovi i bake. Prestanite nas plašiti time da država za to nema novaca“, zaključila je Bašić.

Lažni socijalni dijalog

Za kraj se Vilim Ribić iz Matice hrvatskih sindikata upitao kako ljudi poput medicinskih sestara, liječnika, socijalnih radnika ili učitelja mogu biti uhljebi. Također se osvrnuo i na

ekonomsku politiku za koju je rekao kako bi trebala biti „sasvim drugačija, koju nas uče stručnjaci sa Zapada, a ne Pigmeji iz hrvatskih banaka koji daju savjete Vladi kako treba raditi.“

Unatoč navodnom socijalnom dijalogu, za promjene očito nije dovoljno sjediti za pregovaračkim stolom ili urlati u mikrofon. Stoga je Novosel poslao posebnu poruku svima: „Ova povorka je samo početak naših aktivnosti, jer tripartitni socijalni dijalog kako ga smatraju naši političari, ma neka si ga okače! Socijalni dijalog kako su ga oni zamislili ne služi nikome. Mi ćemo se uvijek za stolom sigurno morati sjesti i dogovoriti, ali budite sigurni da će nas na ulici biti više nego za pregovaračkim stolom. Pozivamo sve hrvatske građane – probudite se! Nemojte vjerovati hrvatskim političarima koji vas zavađaju svjetonazorskim pitanjima. Nemojte se dijeliti na lijeve i desne. Budite svi radnici, budite svi za radnike, budite svi za bolji život u Hrvatskoj!“

Milan Dalmacija

svaki umirovljenik dobio trećinu više novca nego što je uplatio tijekom radnog vijeka. Još je ispalio kako je 19 posto umirovljenika odradilo puni staž i kako jedan umirovljenik dolazi na 1,2 radnika. Sasvim netočno! Stoga nije čudno da točki prijepora ima još.

Sporne reforme

„Nakon GSV-a smo na posebnoj presici pozvali Vladu da odustane od

Udri po najslabijima!

Piše: *Jasna A. Petrović*

Djed i baka Kišur iz Sesveta doživjeli su priču iz crne kronike. Sretno su živjeli u zajedničkom domaćinstvu sa sinom, snahom i troje unučadi, kad je sin odjednom poginuo u prometnoj nesreći. Snaha se posvađala sa svekrvom i svojevrijedno odselila kod svojih roditelja, te zabranila viđanje unučadi baki i djedu po pokojnom ocu. Iako su djeca dobila obiteljsku mirovinu od oko 1.600 kuna, kao i dječji doplatak, a ona je tada i radila, uvjetovala je viđanje unučadi djedu i baki plaćanjem alimentacije. Sud je tako presudio: baki će se od 1.500 kuna oduzimati 600 kuna, a djedu od 3.400 – 900 kuna. Tako su jednim potezom pera i beskrajnim inatom snahe djed i baka bačeni na prosjački štapić. Baka Kišur sa tugom ponavlja kako su uvijek pomagali sina i njegovu obitelj te kupovali unucima dok su živjeli s njima, a nastavili bi i dalje da su ih uopće mogli vidjeti. Kako nisu mogli isplatiti sudske i odvjetničke troškove izgubljenog spora te zaostalu alimentaciju, njihove su mirovine ovršene.

Ceh za tuđu odgovornost

Pravnom savjetovalištu Sindikata umirovljenika Hrvatske sve češće se obraćaju umirovljenici i druge starije osobe, odnosno bake i djedovi, žaleći se na institut uzdržavanja unučadi koji je uveden Obiteljskim zakonom (NN 75/2014) još 2014. godine. Odredbe zakona, točnije članak 288. stavak 2. pruža mogućnost da bake i djedovi po roditelju koji ne plaća uzdržavanje, a dužan ga je plaćati, budu sudski prisiljeni plaćati uzdržavanje unucima (supsidijarni obveznici). S obzirom na učestalost zahtjeva baka i djedova za pružanje pravne pomoći u pogledu sporova radi prisilnog ostvarenja prava na uzdržavanje usmje-

renog protiv njih, svjedoci smo čestog i uspješnog korištenja instituta uzdržavanja na teret bake i djeda.

Sindikata umirovljenika Hrvatske već 26 godina bavi se pitanjima zaštite prava umirovljenika i starijih osoba, a sada se suočio s krajnje nepravednim rješenjem prenošenja tereta s države na roditelje živog ili pokojnog roditelja koji ne plaća alimentaciju. U gornjem slučaju obitelji Kišur, logično je da je država svoju obvezu ispunila davanjem obiteljske mirovine i dječjih doplata, ali brojni bake i djedovi postaju žrtve takvog zakonskog rješenja, jer ih se tereti i ovršava na mizernim mirovinama zbog neodgovornosti njihovog sina koji je nezaposlen, odselio, emigrirao i sl.

Upoznali smo tako i baku iz Donjeg Miholjca kojoj se ovršava pola jadne mirovine za unuku, koji živi u inozemstvu i viđa ga jednom godišnje. Njezin sin također živi u inozemstvu, no snaha je odlučila tužiti majku bivšeg supruga za alimentaciju, iako živi u obilju, u novom braku, s dvije plaće. Je li logično da baka odgovara do smrti za svog neodgovornog ili nesposobnog sina za kojeg čak ne zna niti gdje stanuje?

Nepravedno i neuobičajeno

Nije pravedno, ali niti uobičajeno. U svim zemljama EU oba roditelja imaju zakonsku obvezu da financijski podupru svoje dijete. U slučajevima razilaženja majke i oca djeteta kada zakonske odredbe o zaštiti interesa djeteta ne rezultiraju zadovoljavajućim ishodom, u nekim zemljama država jamči dječju pomoć - uzdržavanje (u Austriji, Estoniji, Njemačkoj, Mađarskoj, Italiji i Švedskoj); uzdržavanje od strane lokalnih vlasti (u Češkoj, Danskoj i Finskoj); uzdržavanje posebnim sredstvima (u Latviji, Litvi, Luksemburgu, Poljskoj i Portugalu); ili

posebnom upravnom agencijom (u Nizozemskoj i Velikoj Britaniji). Model koji je uvela bivša ministrica Milanka Opačić, zakonski je omogućen tek u dijelu američkih država, ali ne u europskim zemljama, jer nije u duhu socijalne države kakvu promiče EU.

SUH stoga ovih dana upućuje inicijativu novoj ministrici Nadi Murganić, kojom predlaže izmjenu i dopunu Obiteljskog zakona (NN 103/2015) i Zakona o privremenom uzdržavanju (NN 92/2014) s ciljem usvajanja pravednijeg zakonskog rješenja u obiteljskim odnosima.

Rastuće siromaštvo u Hrvatskoj, uz sve češće ovrhe nad bakama i djedovima, za slučaj nemogućnosti plaćanja dosuđenog uzdržavanja, dovodi i do mogućnosti gubitka prava vlasništva jedine nekretnine u kojoj stanuju. No, nije problem samo to što ih se financijski opterećuje, pa i ugrožava, već se psihološki negativno djeluje na njih i na njihovo zdravstveno stanje.

Nezaštićena obitelj

Naposljetku, SUH je čvrstog stajališta kako se prilikom donošenja zakonskih rješenja za obveznike uzdržavanja treba voditi računa ne samo o materijalnoj dobrobiti djeteta već i o emocionalnom odnosu članova obitelji, izlaže ih se stresu, a djeca su dodatno traumatizirana zbog obiteljskih sukoba vezanih uz uzdržavanje. Situacija u kojoj jedan roditelj ne živi s djetetom ili je preminuo dovoljno je uznemirujuća i za obiteljski odnos ni u kom slučaju nije poticajno financijsko kažnjavanje bake i djeda.

Sadašnjim zakonskim uređenjem Republika Hrvatska propustila je zaštititi obitelj, a odgovornost je prebacila na stare i siromašne, umjesto da zbog humanih i demografskih razloga, očvrstne već postojeći sustav za privremeno uzdržavanje djece (Zakon o privremenom uzdržavanju, 2014.) koji osigurava sredstva i isplate naknada za privremeno uzdržavanje djeteta kada obveznik plaćanja uzdržavanja tu obvezu ne ispunjava. Molimo da iz svih formulacija izbacite djedove i bake!

Općepoznata je činjenica da Hrvatska već dugi niz godina bilježi vrlo nepovoljne demografske trendove. Posljedice dugoročnog niskog fertiliteta očituju se u dugogodišnjem smanjivanju ukupnog broja stanovnika, prirodnoj depopulaciji (negativni prirodni prirast), demografskom starenju, ali u posljednje vrijeme ubrzanom umiranju zbog siromaštva.

Poruka Vladi RH je kratka i jasna: ako već ne brinete o starima i njihovom preživljavanju, pobrinite se barem o djeci. Tako vam demografije, koja vam je stalno na jeziku.

Što se bunite? Zdravstvo je

Primarna zdravstvena zaštita se privatizira, glasi li su naslovi iz novina. Preko noći se na javnom savjetovanju našao Nacrt prijedloga Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Na Nacionalnom vijeću za umirovljenike i starije osobe, unatoč obvezi koja proističe iz Sporazuma o njegovu osnutku, Sindikat umirovljenika je zatražio od predsjednika Ante Gavranovića da se prije isteka roka javnog savjetovanja organizira sastanak s prezentacijom planiranih zakonskih promjena za predstavnike umirovljenika, što je i održano 3. svibnja 2018. Prezentaciju je vodio državni tajnik Tomislav Dulibić uz više kolega iz Ministarstva.

Dulibić je, očekivano naglasio da u Nacrtu nema nikakvih izmjena koje bi se odnosile na pacijente, već da su one usmjerene na zadržavanje liječnika primarne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj, pa se stoga šire mogućnosti privatizacije ordinacija primarne zdravstvene zaštite. Naime, ukida se postotak od 30 posto obveznih liječnika zaposlenih od strane domova zdravlja, te se svima omogućava da budu koncesionari, odnosno privatnici, koji će moći zaposliti još jednog liječnika u svom timu.

Novina u zakonskom prijedlogu je mogućnost prijenosa obavljanja zdravstvene djelatnosti, odnosno da će liječnik, primjerice, prigodom odlaska u mirovinu (mogu raditi do 70. godine života) moći angažirati

drugog liječnika koji će nastaviti raditi u njegovoj ordinaciji, ako je prije toga radio s njim u toj ordinaciji najmanje godinu dana. Liječnici traže i mogućnost otvaranja grupnih privatnih praksi.

Jačanje dnevnih bolnica - plus

U ministarstvu naglašavaju kako su koncesionari i zakupci privatnici, ali su u mreži javne zdravstvene službe, te su dio državne struke dokle god imaju ugovore sa HZZO-om, pa se time, ne samo ne pogoršava položaj pacijenata, već se i poboljšava. Ovim je izmjenama uvedeno i načelo supsidijarnosti, što znači da se sve pokušava rješavati na nižoj razini, pa je ministarstvo raspisalo 99 specijalizacija PZZ kako bi liječnici bili sposobni što više zdravstvenih problema riješiti sami. Uvodi se i dodatno nagrađivanje liječnika za natprosječne rezultate u procesu dijagnostike i liječenja. To bi navodno bilo riješeno uredbom Vlade RH, ali i - zaobilaznjem kolektivnog ugovora!

Korisnim se može ocijeniti nakana jačanja dnevnih bolnica, u okviru kojih će se pacijenti prioritetno slati na pretrage, što bi moglo poboljšati uslugu i djelovati preventivno.

Predstavnici umirovljenika su postavili brojna pitanja, osobito u vezi s dostupnošću zdravstvene zaštite,

TRISTO POTPISNIKA OTVORENOG PISMA MINISTRU

Zašto privatizacija primarne zaštite?

Kako nazvati privatizaciju kojoj je suština biti privatnik na državnim jaslama: lažna, podvaljena, uhljebistanska, hrvatska?

Vjerujemo da imate jake, na dokazima utemeljene radove o prednostima potpune privatizacije primarne zaštite. Pod prednošću možemo smatrati bilo koji pozitivan učinak ili novu, dodanu vrijednost koju će imati privatizirana ambulanta u odnosu na javnu. Ono što do sada znamo jest to da takvih razlika - nema. I sami liječnici koji zagovaraju privatizaciju navode da „većina pacijenata i ne zna je li njihov liječnik privatnik ili zaposlenik doma zdravlja“...

Poštovani gospodine Ministre! Slijedom otvorenog savjetovanja o novom Zakonu o zdravstvenoj zaštiti koji predviđa potpunu i trajnu privatizaciju primarne zaštite, molimo Vas pojasnite hrvatskoj javnosti sljedeće:

1. Zbog čega se provodi potpuna privatizacija primarne zaštite?

Privatizacija se pokazala sporna i kod nas i u drugim zdravstvenim sustavima zbog sljedećeg:

a) Iako se broj usluga povećavao, nije došlo ni do porasta zdravlja građana, ni smanjivanja lista čekanja kao ni smanjivanja zdravstvene potrošnje.

b) Kontrola povećanog broja učinjenih usluga pokazuje (u svim sustavima) kako je riječ samo o načinu uvećavanja prihoda ambulante. Drugim riječima, usluge se povećavaju ne s ciljem boljeg liječenja pacijenata, nego s ciljem veće zarade.

c) Želja za povećanjem zarade prečesto navodi liječnike na lažiranje učinjenih usluga ili drugačije (skuplje) prikazivanje učinjenih usluga, no što je to bilo u stvarnosti.

d) Posebno poteškoću predstavlja (u želji za što većom zaradom) mogućnost prevelike primjene nepotrebnih i uvijek potencijalno opasnih zdravstvenih usluga.

već privatizirano

na što je odgovoreno kako će se u zabačenim mjestima i dijelovima gradova organizirati mobilne ambulante, kao i obveza dežurstva na razini cijele primarne zdravstvene zaštite. Očekuju se i poboljšanja u palijativni: koja se Nacrtom proteže i na tercijarnu razinu, iako baš nije transparentno na koji način.

Štampar je davno umro

Novine su uvedene u zdravstvenom turizmu, a njima će se omogućiti da stranci mogu biti liječeni u Hrvatskoj, što je već masovno ostvareno u dentalnom turizmu, no uopće se nije ni pokušalo promišljati kako siromašnim hrvatskim umirovljenicima približiti zdravstveni turizam.

Što se tiče dvojnog rada liječnika; ujutro u bolnicama i poslijepodne u privatnim ordinacijama, tu se navodno nije ništa mijenjalo. To brine Sindikat umirovljenika, jer će se liječnici „štedjeti“ dok rade u bolnici ili na dežurstvu, da bi mogli normalno raditi u svojim ordinacijama. Logično je da će više i bolje raditi tamo gdje dodatno zarađuju.

Nacrt ne daje odgovor na pitanje naručivanja i čekanja na pretrage, već se samo komentira kako privatnik ima manje pacijenata, pa se kod njega ne treba toliko čekati, pa bi, analogno tome, sva-

ka daljnja privatizacija zdravstva bila korisna i za pacijente?!

Dulibić je prokomentirao da to što novine pišu kako se ovim Nacrtom misli privatizirati primarna zdravstvena zaštita nije točno, jer se to odavno dogodilo, a osim toga Andrija Štampar je odavno umro. Zdravstvo je, tvrdi, već većinski privatizirano.

2. Hoće li privatizirane ambulante raditi na načelima konkurentnosti i slobodnog tržišta ili će i dalje biti na državnim jaslama?

Prema Nacrtu Zakona, privatne ordinacije neće biti samostalni poduzetnici, te neće posloovati na načelima slobodnog tržišta i konkurentnosti. Iako privatne, ambulante će i dalje biti na ugovoru s HZZO-om koji će im pokrivati plaće, sve troškove poslovanja i dodatno plaćati za učinjene usluge (505.000 kuna godišnje za standardnu ambulantu). Pored stalnog i sigurnog ugovora s HZZO-om, privatna će ambulanta moći i zarađivati samostalnim poslovanjem.

Kako nazvati takvu privatizaciju kojoj je suština biti privatnik na državnim jaslama: lažna, podvaljena, uhljebistanska, hrvatska? Smatrate li takvu privatizaciju dobrom za hrvatsko zdravstvo? Smatrate li takvu privatizaciju pravednom prema bolničkim liječnicima koji i dalje ostaju javni djelatnici?

S obzirom da će vlasnici ambulante pravo na djelatnost moći prenijeti (drugim riječima prodati odnosno ostaviti u nasljedstvo svojoj djeci) jasno je da tako potpuno zatvaramo primarnu zaštitu za mlade liječnike, legaliziramo nepotizam i stvaramo plemstvo obiteljske medicine. Smatrate li stvaranje plemstva u javnom zdravstvu primjerenim činom?

3. Slažu li se i vlasnici primarne zaštite (hrvatski građani) s pretvaranjem javnog zdravstva u isključivo privatnu djelatnost?

Prije potpune privatizacije primarne zaštite trebalo bi o tome pitati i vlasnike tj. hrvatske građane. Jer, upravo su hrvatski građani (a ne neka politička stranka ili Vlada) vlasnici javnog zdravstva. Slažu li se i vlasnici s planiranim poklanjanjem svoga zdravstva (budućim) „privatnicima“? Miješanje privatnog i javnog zdravstva ne nailazi na odobravanje hrvatskih građana.

U anketi provedenoj u časopisu Lider, 99,1% građana (5.123 glasova) u odnosu na 0,9% (49 glasova) izjasnilo se protiv miješanja javnih i privatnih praksi. S obzirom na navedeno, ne smatrate li nužnim pitati građane o najavljenom privatizaciji? Ne smatrate li da bi građani na referendumu trebali odlučiti o sudbini svoga zdravstva?

Poštovani gospodine Ministre, nadamo se da ćemo suradnjom svih zainteresiranih iznaći bolje modele razvoja javnog zdravstva i odagnati sumnje o podvaljenoj privatizaciji primarne zaštite. Pri tome i oni željni privatizacije neće biti zakinuti - oni uvijek mogu osnovati privatnu ambulantu ili polikliniku, odvojiti se od HZZO-a i zaplirati poduzetničkim vodama - piše u otvorenom pismu ministru zdravstva Milanu Kujundžiću, a u potpisu je dr. Dražen Gorjanski, dr. med., spec., te još tristotinjak potpisnika, među kojima i Sindikat umirovljenika Hrvatske.

Bez reforme drugog stupa nema mirovinske reforme!

Sindikatski umirovljenika Hrvatske je 24. travnja u medije odaslao priopćenje u kojem, po tko zna koji put, upozorava Vladu da bez reforme drugog obveznog mirovinskog stupa u dobrovoljni nije moguće započeti ozbiljnu mirovinsku reformu. No, prema informacijama iz medija koje su kružile javnošću tih dana, Vlada u okviru reforme mirovinskog sustava, ne samo da planira zadržati drugi stup, već planira i povećati iznos doprinosa s pet na sedam ili deset posto!

Neobično je što zvona ne zvone na uzbuću, niti itko objašnjava zbog čega je takav potez iznimno opasan za umirovljenike. Podsjetit ćemo još jednom što je SUH napisao u priopćenju.

„U zapadnoeuropskim zemljama model drugog stupa kakav je uvela Svjetska banka u bivše socijalističke zemlje, ne postoji. Većinom nemaju drugi stup ili je taj profesionalne, najčešće dobrovoljne, naravi. Ne kažu niti da je većina novih članica Europske unije - Češka i Slovenija, a naknadno Poljska, Mađarska, Slovačka, Bugarska, i od prošle godine i Rumunjska, prešla na dobrovoljni model“, stoji u priopćenju SUH-a, uz dodatak da su čak i baltičke zemlje, u kojima je drugi stup i dalje obavezan, smanjivale udjel doprinosa. Znači, naša vlada radi kontra svih logičkih pretpostavki.

Banke „zaradile“ gubitke!

Nesvjesni toga što čine, vječno se uližući Svjetskoj banci, MMF-u i sličnim institucijama, naši političari nisu shvatili da „istina nije da su od uloženi 70 milijardi kuna obvezni fondovi pri bankama zaradili 92 milijarde, već je istina, da su od 2002. do danas ostvarili gubitke od 9,3 milijardi kuna. Naime, kada se uložene dodaju tranzicijski, administrativni i izlazni troškovi, uključujući i visoke

plaće i bonuse fond-menadžera, Hrvatska je u ozbiljnom gubitku.“

Kako je to moguće? Vrlo lako. Tranzicijski trošak iznosi oko dva posto BDP-a, a zapravo je to iznos one četvrtine mirovinskih doprinosa prepuštenih mirovinskim fondovima, odnosno stranim bankama, koje onda država, u nedostatku tog novca, posuđuje od tih istih banaka, uz nepovoljne kamate. Ako još k tome dodamo loše investicije u, uglavnom ne likvidne, dionice Magma, Ingre, Nexea, Centar i Credo banke, te pogotovo kolabiralog Agrokora, jasno je da se novac prelijeva iz šupljeg u prazno, a nešto se svaki put prelije i izvan države.

Najgore je od svega što, kako stoji u priopćenju „nitko ne kaže javnosti da će mirovine iz drugog stupa biti isplative samo ako radnik ima plaću u iznosu od dva do sedam puta višem od prosječne plaće, a ako su plaće niže od prosječne, dobit će najmanje za trećinu nižu mirovinu nego da je cijeli doprinos uplaćivan samo u prvi mirovinski stup.“

Razlog tomu je gore spomenuta osakaćenost mirovinskog fonda te visok javni dug, zbog čega su mirovine neadekvatno usklađene, a to posljedično dovodi do još većeg osiromašenja umirovljenika, bez obzira na godine i staž.

Brojke siromaštva

Siromaštvo među starijom populacijom je odavno uzelo maha, no svake su godine brojke sve gore. Statistika je u ovom slučaju neumoljiva.

„315.000 ili 27,6 posto umirovljenika prima mirovine niže od 1.500 kuna, što je iznos koji apsolutno nedovoljan na život. Čak oko 600.000 umirovljenika ili 52,5 posto ima mirovine niže od hrvatske linije siromaštva u 2017. godini, kad je iznosila 2.180 kuna.“

Prosječna, pak, mirovina iznosi 2.317 kuna. To su točne brojke, kao što je točno i da je relativna vrijednost mirovine, tj. udjel prosječne mirovine u prosječnoj

plaći, pala na samo 37,46 posto i time katapultirala Hrvatsku na dno svih država u okruženju (Mađarska i Makedonija - 62%, Slovenija - 60,2%; Crna Gora - 56,2%, Srbija - 49,8%; Kosovo - 47%; Bosna i Hercegovina - 43,4 odnosno 42,5%).

Hrvatska je treća zemlja u EU po nemogućnosti suočavanja s izvanrednim troškovima (60%, a prosjek EU 37,3%), iza Mađarske, Cipra i Letonije, te među rijetkim zemljama u kojima su starije osobe bitno siromašnije od djece.

U Hrvatskoj je svaka treća osoba starija od 65 godina u zoni rizika od siromaštva, tj. 32,8 posto, što iznosi 1,8 puta više od EU prosjeka“, stoji u priopćenju, ali i u statističkim podacima HZMO-a i Državnog zavoda za statistiku. Samo treba pažljivo čitati.

Velikodušna bijeda!

Kao da to nije dovoljno, ministar rada i mirovinskog sustava Marko Pavić uporno ponavlja veliku laž Svjetskog ekonomskog foruma kako je naš mirovinski sustav najvelikodušniji na svijetu, jer su umirovljenici dobili trećinu više novca nego što su uplatili kroz svoj radni vijek. Naše brojke su zapravo toliko loše da čak ni gospoda iz te ugledne financijske institucije očito ne mogu vjerovati u to. Ali Pavić može, pa „planira opet povećati izdvajanja za drugi mirovinski stup na račun prvoga, te time još više ugroziti postojeće i buduće umirovljenike. Na pritisak glasnogovornika financijske industrije kako treba dodatak od 27 posto osigurati i štedišama u drugom stupu, ministar planira smanjiti dodatak koji je postao zakonski dio mirovine za one koji se umirove samo iz prvog stupa, umjesto da omogući slobodan izbor svim budućim umirovljenicima iz prvog i drugog stupa da se vrate u prvi stup, ako im je to povoljnije.“

Stoga „Sindikatski umirovljenika Hrvatske poziva ministra Pavića da hitno prouči razloge zašto daleko razvijenije zemlje od Hrvatske, poput Češke i Slovenije, Slovačke, Poljske i Mađarske, imaju dobrovoljni drugi mirovinski stup, zašto su ukinule obvezne fondove - jer su povećavali javni dug i smanjivale mirovine. Ova reforma ne smije biti parametrijska, kao prethodnih petnaestak, već mora biti usmjerena na održivost sustava i adekvatnost mirovina. Sindikat umirovljenika poziva ministra i da predloži hitne mjere protiv siromaštva starijih osoba i zaustavi poniženje generacije koja je izgradila ovu zemlju, a sada kopa po kontejnerima“, zaključak je priopćenja.

Milan Dalmacija

Jedan inspektor na 2.000 ležajeva

Piše: Milan Dalmacija

Domovi umirovljenika su zamišljeni kao mirne oaze u kojima starije osobe dobivaju svu potrebnu njegu i skrb, a istodobno mogu živjeti dostojanstveno, družiti se s prijateljima i obitelji, te obavljati svakodnevne djelatnosti ili hobije u skladu s mogućnostima. Iako ima onih koji su zadovoljni uslugama domova umirovljenika, postoji i tamna strana institucionaliziranog smještaja starijih ljudi.

U Hrvatskoj djeluje oko dva državana, 45 županijskih i 97 privatnih domova, te još oko 450 obiteljskih, sveukupno s nešto manje od 20.000 kreveta, što je 2,38 posto ukupnog broja osoba starijih od 65 godina u zemlji. Neki domovi imaju i posebne odjele, primjerice za oboljele od Alzheimerova ili psihički oboljele, no i tu postoje komplikacije. Naime, cijene su izvan platežnih mogućnosti većine umirovljenika, od 3.500 do 10.000 kuna, a poneki domovi dodatno naplaćuju čak i najosnovnije usluge, poput njegevanja i davanja lijekova. Uz to, liste čekanja su duge, pa se za mjesto u pojedinim domovima čeka i po deset godina. To je dio problema za koje je odgovoran sustav socijalne skrbi.

Čudne situacije

No, čak i taj sustav ne može spriječiti neke situacije, koje se, izgleda, pojavljuju redovito. U Izvješću pučke pravobraniteljice za 2017. godinu iznesene su brojne primjedbe na manjak osoblja, nedostatak higijene, ali i mane u pružanju njege i brige o zdravlju.

Nažalost, malo je poznato da postoji tijelo koje je zaduženo za otkrivanje nepravilnosti i nadzor rada ustanova koje pružaju socijalnu skrb. To je Služba za inspeksijski nadzor pri Ministarstvu demografije, obitelji, mladih i socijalne politike, kolokvijalno poznata kao socijalna inspekcija.

„Postoji oko 1.700 pružatelja socijalnih usluga te još oko 3.000 udomiteljskih obitelji, kao i određeni broj pružatelja bez licence. Ova brojka se odnosi i na druge kategorije korisnika, a ne samo na starije i nemoćne osobe“, kažu iz MDOMSP-a.

Prema dostupnim podacima, 10 viših inspektora godišnje obavi oko 170 inspekcijskih nadzora u domovima, centrima za pružanje usluga u zajednici, centrima za pomoć u kući, udrugama, vjerskim zajednicama, te drugim pravnim i fizičkim osobama iz sustava socijalne skrbi. Redoviti pregledi se odnose na provjeru zakonitosti rada i stručnosti zaposlenika. Izvanredni nadzor se provodi nakon pritužbi građana ili predstavlja državnih i drugih institucija.

Civilni nadzor

Sindikata umirovljenika Hrvatske već godinama upozorava kako je takva slaba pokrivenost pravi mamac za brojne lešinare koji zloupotrebjavaju ili zanemaruju korisnike domova i udomiteljstva. Stoga se predlaže uvođenje dodatnog instituta civilnog nadzora, gdje bi se udrugama uz posebnu edukaciju omogućilo da njihovi volonteri, uz skromnu naknadu, obavljaju funkciju nadzora. Ovako je jasno da deset inspektora godišnje pregleda samo 3,6 posto smještajnih kapaciteta. Naprosto – strašno!

No, spomenuti problemi s osobljem i lošim uvjetima nisu jedini. Zabilježeni su i slučajevi krađe novca i osobnih predmeta korisnika, a najbizarniji slučaj zbio se u jednom privatnom domu kada je pomoćnik ravnateljice „opustošio“ devizni račun pokojnog korisnika za 133.075 eura. Još je gore što ugovore o smještaju nerijetko ne potpisuju sami korisnici, već članovi njihovih obitelji ili uzdržavatelji, koji ih tamo „strpaju“.

Na medijske upite ravnatelj do-

movi često ostaju nijemi, iznenađeni pitanjima ili negiraju navedene tvrdnje. Istina, neki domovi nemaju financijskih mogućnosti za unaprijeđenje sadržaja ili povećanje broja zaposlenika, no kolektivno guranje problema pod tepih može imati dalekosežne posljedice.

Negiranje problema

Zbog šutnje o takvim slučajevima, korisnici pate, zdravlje im je narušeno, nemaju digniteta, a često i povjerenja požaliti se. Na kraju, zakoni mogu ostati nedorečeni, kao u slučaju Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama, na što upozorava i pučka pravobraniteljica.

„Taj je zakon propisao kontrolne mehanizme nad smještajem bez pristanka u psihijatrijsku ustanovu, no niti jednim zakonom nisu propisani slični mehanizmi za stalni smještaj u domu socijalne skrbi, koji u pravilu traje puno dulje od liječenja u psihijatrijskoj ustanovi“, upozorava pravobraniteljica.

Iako, ovisno o tome što otkriju, socijalni inspektori mogu zabraniti rad ili provođenje pojedinih mjera i radnji, obavijestiti tijela o nađenim nepravilnostima, narediti provođenje postupaka utvrđivanja odgovornosti odgovorne osobe, zaposlenika i drugih ili podnijeti optužni prijedlog ili kaznenu prijavu, čini se da su pojedini domovi čistilišta starijih osoba, te da će još neko vrijeme pružati takve usluge, po visokim materijalnim i životnim cijenama. Kako su jednoj korisnici doma nakon prigovora rekli: „Kad crknete, na vaše mjesto dolazi drugi“.

Uvedite registar ugovora o uzdržavanju!

Sindikata umirovljenika Hrvatske ministru pravosuđa Draženu Bošnjakoviću uputio Inicijativu za izmjene i dopune Zakona o obveznim odnosima

Ugovori o dosmrtnom i doživotnom uzdržavanju česta su tema naših članaka i pravnih savjeta. Od 2.500 ljudi koji se godišnje jave u Pravno savjetovalište SUH-a, više od 10 posto otpada na razne oblike nepridržavanja takvih ugovora ili prijevara na njihovoj osnovi. Uglavnom se radi o slučajevima zanemarivanja, prijenosa imovine i drugih radnji koje smanjuju dostojanstvo starijih osoba, a kojih u trenutku potpisivanja ugovora one nisu bile svjesne. No, čak i da je s time sve u redu, postoje neke opasne „začkoljice“ koje starijim osobama često promaknu.

Glavna razlika između ugovora o doživotnom i o dosmrtnom uzdržavanju jest ta što kod ugovora o dosmrtnom uzdržavanju uzdržavatelj ima pravo uknjižbe na imovinu primatelja uzdržavanja odmah po potpisu ugovora. Tako, često osobe i ne znaju da više ne žive u svojoj kući i stanu, ako nisu smještene u domove umirovljenika.

Veliki problem je i praksa ovjeravanja ili solemnizacije takvih ugovora kod javnih bilježnika ili odvjetnika. Oni se rukovode profitom i često, gotovo uvijek, ne naglašavaju negativne učinke, niti upozoravaju na moguće posljedice sklapanja takvih ugovora. Čak štoviše, neki i nagovaraju starije osobe na potpis takvih ugovora, što one prihvaćaju, naivno uvjerenе kako će se zadovoljiti sve njihove potrebe.

Stoga je Sindikat umirovljenika Hrvatske ministru pravosuđa Draženu Bošnjakoviću 10. travnja 2018. uputio Inicijativu za izmjene i dopune Zakona o obveznim odnosima, koja se odnosi upravo na dio s ugovorima o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju. Kako bi se dodatno zaštitili primatelji uzdržavanja, SUH predlaže da javni bilježnici i odvjetnici upoznaju klijente s posljedicama potpisivanja ugovora o uzdržavanju, te da provjere sposobnost i ovlaštenje stranaka za sklapanje ugovora. Nadalje, prema prijedlogu SUH-a, ugovor o doživotnom uzdržavanju je ništavan ako se potpiše bez anamneze nadležnog Centra za socijalnu skrb u kojem će socijalni radnik potvrditi jesu li zaštićene sve potrebe i želje uzdržavane osobe.

Predlaže se i osnivanje Registra ugovora o doživotnom uzdržavanju pri Centrima za socijalnu skrb, a koji će sadržavati podatke o strankama, datumu sklapanja te imovini koja je predmet ugovora. Sve to u svrhu nadzora pridržavanja, ne samo zakonskih, već i ugovornih odredbi. Pružatelj socijalnih usluga, udomitelji, te njihovi zaposlenici ili članovi njihovih obitelji već su onemogućeni u sklapanju takvih ugovora, a jedan uzdržavatelj može sklopiti najviše dva ugovora. Također, moraju imati potvrdu o nekažnjavanju za kaznena djela protiv života i tijela te protiv državne i privatne imovine.

Sudovi bi također trebali imati veću ulogu u rješavanju sporova vezanih za raskid ugovora o uzdržavanju, jer najčešće starije osobe, primatelji uzdržavanja, ne dožive presudu. Stoga SUH predlaže da se prvo ročište u takvim

sporovima sazove u roku od 15 dana od primitka tužbe, te da se presuda donese u roku od šest mjeseci. Time bi starije osobe bile mnogo zaštićenije u pravnim postupcima.

Što se tiče ugovora o dosmrtnom uzdržavanju, SUH predlaže ukidanje svih odredbi vezanih za tu vrstu ugovora iz Zakona o obveznim odnosima, ali i iz Obiteljskog zakona ili Zakona o socijalnoj skrbi, u dijelovima gdje se on navodi.

Milan Dalmacija

UMJESTO DOMA – U GARAŽU

L.B. iz Zagreba zajedno sa svojim suprugom 2011. potpisala je ugovor o dosmrtnom uzdržavanju s vlasnicima obiteljskog doma za starije čiji je letak vidjela u ambulanti doma zdravlja. Suprug je 2014. preminuo, a udomiteljska obitelj B. izgubila licencu za dom, pa su je smjestili u garažu bez grijanja, prikladnog sanitarnog čvora i tople vode. Dobiva minimalne količine hrane i mnoštvo uvreda, što je i prijavila policiji. Obitelj je prema ugovoru trebala gospođu smjestiti u Dom za starije i nemoćne, te joj plaćati cijenu smještaja. No, odlučili su se za jeftiniju i mnogo nehumaniju varijantu. Centar za socijalnu skrb je samo sačinio zapisnik i L.B. uputio na sud. SUH-ovo Pravno savjetovalište je pokrenulo svojevrstni postupak medijacije te su se dopisom obratili uzdržavateljima da što prije štitičenicu smjeste u željeni Dom za starije osobe Maksimir.

SIN IZMANIPULIRAO OCA

M.T. iz Dubrovnika je sa sinom D.T. potpisao ugovor o dosmrtnom uzdržavanju 2017. Sin se tim ugovorom obvezao ocu plaćati najamninu stana od 25 metara kvadratnih u iznosu do 2.500 kuna, a ovaj mu je zauzvrat dao pravo uknjižbe na trostruko veći stan u svome vlasništvu. Kada M.T. postane nesposoban brinuti se o sebi, sin se ugovorom obvezao plaćati troškove Doma za starije u istom iznosu. No, D.T., prema navodima njegova oca, nije uplatio ni kune za podstanarinu, te ga je kao novi vlasnik čak odjavio s njegove adrese. M.T. se obratio CZSS Dubrovnik, policiji, Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku te Uredu premijera i Predsjednice Republike, no izvjesno je kako će sve završiti na sudu.

ZOVITE PRAVNO SAVJETOVALIŠTE

Tel. 01/4615-797

E-mail: pravo.suh@gmail.com

Pošta ili osobni dolazak: Sindikat umirovljenika Hrvatske, Trg kralja Petra Krešimira IV. 2, 10 000 Zagreb

Ova stranica objavljena je u okviru projekta „Dostojanstvo u trećoj dobi – „3D“ savjetovalište protiv zloupotreba“. Projekt je sufinanciralo Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRIOLOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U SVIBNJU 2018.

NOVOSTI U OBVEZNOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

24. travnja 2018. godine održana je 23. redovna sjednica Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO). U nastavku donosimo najvažnije sa sjednice.

Novi lijekovi na osnovnoj i dopunskoj listi lijekova HZZO-a

U osnovnu listu lijekova uvršteni su lijekovi: folitropin delta za liječenje neplodnosti, rezervni antibiotici ceftazidim+avibaktam i ceftarolin fosamil, tenofovir alafenamid za liječenje kroničnog hepatitisa B, lijekovi okrelizumab i kladribin za liječenje multiple skleroze, lijek nusinersen za liječenje spinalne mišićne atrofije (tip I, II i III, za djecu do 18 godina koja nisu na mehaničkoj ventilaciji), lijek idebenon za liječenje Leberove hereditarne optičke neuropatije i kombinacija beklometazon+formoterol+glikopironij za liječenje kronične opstruktivne plućne bolesti (KOPB) te dvije nove indikacije uz lijek regorafenib: za liječenje gastrointestinalnog stromalnog tumora i hepatocelularnog karcinoma.

U dopunsku listu lijekova uvrštena su dva nova lijeka: eletriptan za liječenje migrenoznih glavobolja i tafluprost+timolol za liječenje glaukoma.

Na obje liste lijekova HZZO-a uvršteno je dodatnih 98 novih pakiranja (generičke i kliničke paralele i novi oblici već postojećih lijekova u listi).

Stavljanjem novih lijekova na liste lijeko-

va HZZO-a proširuje se spektar lijekova koji osiguranici mogu za svoje liječenje dobiti na teret obveznog zdravstvenog osiguranja.

Nova pomagala za regulaciju šećerne bolesti na Popisu pomagala HZZO-a

Na Popis pomagala HZZO-a stavljena su nova pomagala za regulaciju šećerne bolesti:

- uređaj za neograničeno skeniranje razine glukoze u međustaničnoj tekućini s odgovarajućim senzorom

- odašiljač za kontinuirano mjerenje glukoze kod osoba koje koriste inzulinsku pumpu.

Pravo na uređaj za neograničeno skeniranje razine glukoze u međustaničnoj tekućini utvrđeno je na temelju stručnih preporuka i kriterija koji su navedeni u Popisu pomagala kao sastavnog dijela Pravilnika o ortopedskim i drugim pomagalima, a prema kojima će pravo moći ostvariti osigurane osobe koje boluju od šećerne bolesti, a u dobi su od 4 do 18 godina, trudnice, slijepe osobe i bolesnici koji su na intenziviranoj terapiji inzulinom (četiri i više doza inzulina ili inzulinska pumpa), s dokazanom hipoglikemijom u hospitalnim uvjetima, a uz preporuku specijaliste dijabetologa iz: KBC Zagreb, KBC Sestre milosrdnice, KB Dubrava, Sveučilišne klinike za dijabetes, endokrinologiju i bolesti

IZ SADRŽAJA:

- Novi lijekovi na listama lijekova HZZO-a
- Nova pomagala za regulaciju šećerne bolesti

- HZZO ugovara novih 5.000 postupaka magnetske rezonance
- Natječaj za financiranje pripravničkog staža
- Obilježen Svjetski dan zdravlja
- Obilježen Svjetski tjedan svijesti o karcinomu usne šupljine, glave i vrata

metabolizma Vuk Vrhovac, KBC Split, KBC Osijek i KBC Rijeka.

Pravo na odašiljač za kontinuirano mjerenje glukoze s odgovarajućim senzorom, također temeljem stručnih preporuka, moći će ostvariti osigurane osobe do navršene 8. godine života koje boluju od šećerne bolesti i primaju inzulin putem inzulinske pumpe te i dalje imaju lošu regulaciju glikemije ($HbA1c > 7,5\%$).

Dostupnost novih pomagala na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja očekuje se od 1. lipnja 2018. godine.

HZZO ugovara novih 5.000 postupaka magnetske rezonance

HZZO će ugovoriti dodatnih 5.000 postupaka magnetske rezonance (MR) radi smanjenja Nacionalne liste čekanja i prema uputi Ministarstva zdravstva, za razdoblje od 1. svibnja do 31. prosinca 2018. godine.

Nakon provedenoj natječaju za sklapanje ugovora o provođenju postupaka magnetske rezonance (MR) izabrani su najpovoljniji ponuditelji s kojima će se ugovoriti provođenje i plaćanje postupka MR, u svim regijama Republike Hrvatske, razmjerno broju raspoloživih dodatnih postupaka i iskazanog interesa ponuditelja.

Ugovaranjem dodatnih postupaka magnetske rezonance, osiguranim osobama HZZO-a omogućava se dostupnost i kontinuiranost zdravstvene zaštite, te brže obavljanje medicinskog postupka što može doprinijeti i bržem procesu liječenja.

HZZO raspisuje natječaj za financiranje pripravničkog staža

Donesena je Odluka o financiranju pripravničkog staža doktora medicine, doktora dentalne medicine, magistara farmacije i magistara medicinske biokemije i laboratorijske medicine u 2018. godini kojom se HZZO-u odobrava financiranje pripravničkog staža navedenih zdravstvenih radnika u zdravstvenim ustanovama i kod privatnih zdravstvenih radnika, koji sa HZZO-om imaju sklopljen ugovor za provođenje zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

Nakon završenog postupka po provedenom javnom natječaju HZZO će raspisati otvoreni javni natječaj za financiranje pripravničkog staža navedenih zdravstvenih radnika, ali samo u općim bolnicama.

Trajanje otvorenog javnog natječaja bit će

do 30. studenoga 2018. godine, odnosno do popune slobodnih pripravničkih mjesta

Obilježen Svjetski dan zdravlja

7. travnja 2018. godine na Cvjetnom trgu u Zagrebu obilježen je Svjetski dan zdravlja u suradnji HZZO-a, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, Grada Zagreba, Gradskog ureda za zdravstvo i Hrvatske komore zdravstvenih radnika, strukovnog razreda za medicinsko-laboratorijsku djelatnost.

Na štandovima HZZO-a i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo stručnjaci su razgovarali s građanima o različitim aspektima spolnog zdravlja i pristupačnosti odgovarajuće zdravstvene skrbi u prevenciji i liječenju. Zahvaljujući članovima Hrvatske komore zdravstvenih radnika, besplatno su mogli provjeriti glukozu u krvi, razinu hormona TSH, vrijednosti PSA (tumorski biljeg za prostatu).

Od samog osnutka Svjetska zdravstvena organizacija rukovodi se načelom da svi ljudi trebaju moći ostvariti svoje pravo na najvišu razinu zdravlja.

Budući da se univerzalna zdravstvena zaštita postiže kad je politička volja snažna, ovogodišnjim geslom Svjetskog dana zdravlja „Univerzalna zdravstvena zaštita: svatko, svugdje“ želi se poručiti kako svi imaju pravo na zdravlje. Upravo tim povodom organizatori su danas, omogućili građanima savjetovanja sa stručnjacima na različite teme vezane uz zdravlje, kao i besplatne kontrole, kako bi još jednom istaknuli važnost preventivnog ponašanja i usvajanja zdravih navika.

Obilježen Svjetski tjedan svijesti o karcinomu usne šupljine, glave i vrata

Od 9. do 15. travnja 2018. godine diljem svijeta obilježavao se Svjetski tjedan svjesnosti o karcinomu usne šupljine, glave i vrata.

I ove godine, Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu uključio se u obilježavanje te su se u petak 13. travnja 2017. na Zavodu za oralnu medicinu Stomatološkog fakulteta, Gundulićeva 5, od 9 -12 sati obavljali slobodni pregledi za građanstvo.

U navedenom vremenu građani su mogli bez uputnice i bez najave ostvariti specijalistički pregled usne šupljine. Po potrebi su se napravili i pregledi ždrijela i grkljana.

Aktivnost se provodila pod pokroviteljstvom ministra zdravstva RH, prof. dr. sc. Milana Kujundžića, dr. med.

Partneri ove akcije bili su Klinika za stomatologiju KBC-a Zagreb, Hrvatski liječnički zbor (Podružnica Zagreb, HD za oralnu medicinu) i Zagrebačka liga protiv raka.

Hrvatsko društvo za oralnu medicinu HLZ-a također je koordinirala ovu akciju u Rijeci, Splitu i Osijeku.

Cilj akcije bio je podignuti svijest građanstva o ovoj bolesti i naglasiti važnost provođenja redovitih pregleda u svrhu što ranijeg otkrivanja bolesti.

Karcinom usne šupljine jedan je od karcinoma s najnepovoljnijom prognozom. Značaj za hrvatsko stanovništvo je znatan, s obzirom na oko 450 novih slučajeva karcinoma usne šupljine godišnje, uz godišnju smrtnost od oko 350 osoba, a što je više od zbroja slučajeva smrti od melanoma i raka vrata maternice.

Prognoza bolesti može se značajno popraviti ranim otkrivanjem. Postupak ranog otkrivanja vrlo je jednostavan a sastoji se od pregleda oralne sluznice koji se provodi u sklopu rutinske stomatološke kontrole.

HZZO na regionalnoj konferenciji digitalne medicine „Budućnost je sada“

U City Plazi Zagreb je 13. travnja 2018. godine održana regionalna konferencija digitalne medicine pod nazivom „Budućnost je sada“.

Ovogodišnja konferencija obuhvatila je širok spektar tema koje tiču primjene digitalnih rješenja u medicini i farmaceutici, a neke od glavnih tema bile su eKarton, primjena

GDPR-a, mjerenje učinaka terapije i digitalni sustavi za potporu pacijentima samo su neke od tema konferencije.

HZZO na panelu „Bring IT on – eKarton kao prekretnica u digitalizaciji zdravstvene zaštite uz očuvanu sigurnost podataka u skladu sa novom EU regulativom (GDPR)“ predstavljala je gđa. Jelena Curać, a u raspravi su sudjelovali i g. Dražen Jurković (Udruga poslodavaca u zdravstvu), g. Ivan Vukoja, dr. med (Hrvatska udruga bolničkih liječnika), g. Ivan Lupić (direktor ICT rješenja za industriju i društvo, Ericsson NT) te gđa. Katja Šavor (voditeljica pravnih poslova u Tehnološkom parku Ljubljana).

„HZZO prvenstveno gleda na zadovoljstvo pacijenta, na pružanje kvalitetnije i sigurnije zaštite i u tom slučaju podržavamo implementaciju eKartona. U ovom trenutku imamo nekoliko izazova. Sustav je napravljen na modularan način i ima izvrsnu infrastrukturu, lako spojivu s novim sustavom kao što je eKarton. Radimo na tome da putem EU projekata eKarton bude dostupan i izvan RH-a“, rekla je Jelena Curać.

Informatizacija zdravstva usmjerena je na zaštitu podataka, tako da je eKarton razvijan u skladu s Općom uredbom za zaštitu osobnih podataka (General Data Protection Regulation, skraćeno GDPR). Sigurna razmjena podataka posebno je aktualna nakon afere s Facebookom. Njena regulacija omogućit će ili olakšati i druge digitalne projekte u medicini.

Konferenciju je otvorio prof. dr. sc Milan Kujundžić koji je istaknuo da sve što je dobro započelo treba nastaviti i dalje razvijati te otvoreno pozvao sve partnere i dionike zdravstvenog sustava da sudjeluju i nastave predlagati svoju viziju što bi sve u budućnosti mogli izgraditi.

- Konferencija digitalne medicine „Budućnost je sada“

Hrvatski zavod za zdravstvo osiguranje - Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB
www.hzzo.hr

Za nakladnika: ravnatelj Lucian Vukelić, dr. med. spec.
Urednice priloga: Veronika Laušin, dr. med., zamjenica ravnatelja,
Jasenka Pap, dipl. iur., Nevenka Mirković, dipl. iur

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

HZMO 96 godina na usluzi korisnicima

Ove godine navršava se 96 godina postojanja HZMO-a. Zavod je započeo svoj život javne ustanove za mirovinsko (tada socijalno) osiguranje radnika još davne 1922. kao Središnji ured za osiguranje radnika u Zagrebu, na temelju Zakona o osiguranju radnika donesenog 14. svibnja 1922. Tim je Zakonom prvi put na jedinstven način, u čitavoj tadašnjoj monarhiji uspostavljeno i uređeno zdravstveno i socijalno osiguranje zaposlenih na ovim prostorima, uz već postojeće osiguranje za slučaj nesreće na poslu.

Mirovinsko osiguranje uvedeno tim Zakonom pokrivalo je rizike starosti, invalidnosti i smrti, međutim, stjecajem okolnosti, njegova je primjena bila odgođena do 1. rujna 1937. od kada se provodi neprekidno do danas. Ovaj je Zakon za to doba bio smatran jednim od najnaprednijih propisa te vrste u Europi. Odredbama članka 119. toga Zakona osnovan je i Središnji ured za osiguranje radnika sa sjedištem u Zagrebu - preteča današnjeg HZMO-a, koji je provodio mirovinsko osiguranje prema tom Zakonu do 1941. godine.

Obavijest korisnicima mirovinskih primanja i doplatka za djecu kojima se primanja isplaćuju na račun otvoren u PBZ d.d.

Privredna banka Zagreb d.d. obavijestila je HZMO da će od 13. svibnja 2018. prestati obrađivati transakcije na račune korisnika mirovinskih primanja i doplatka za djecu koji u računu primatelja nemaju **propisanu IBAN konstrukciju računa** te će neobrađene stavke isplata Zavoda vraćati u korist državnog proračuna.

Zavod je 23. travnja 2018. obavijestio korisnike mirovinskih primanja i doplatka za djecu kojima se ta primanja isplaćuju na račun u PBZ-u koji nije u IBAN konstrukciji računa **i pozvao ih da otvore transakcijski (tekući) račun i što prije dostave** područnoj službi/uredu Zavoda tiskanice **"Ovlaštenje/Suglasnost" koju popunjava Banka.**

Ako obaviješteni korisnici mirovinskih primanja ne dostave podatak o tekućem računu, nakon prvog povrata sredstava od strane PBZ-a, Zavod će obustaviti isplatu mirovinskih primanja, a korisnici doplatka za djecu biti će isključeni iz obrade doplatka za djecu u svibnju 2018.

Korisnici uzdržavanja koji u računu primatelja nemaju propisanu IBAN konstrukciju računa **također će i pisano biti obaviješteni o nužnosti otvaranja transakcijskog računa** kako bi im se osigurala daljnja isplata alimentacije.

Obavijest roditeljima Za upis djeteta u vrtić potreban je Elektronički zapis o radnom pravnom statusu

Zbog povećanog broja upita građana, obavještavamo korisnike usluga Zavoda kojima je potrebna dokumentacija za upis djece u vrtić da dokument HZMO-a - Elektronički zapis o podacima evidentiranim u bazi podataka HZMO-a o

radnom pravnom statusu roditelja

- mogu dobiti elektroničkim putem ako su korisnici usluga e- Građani (ako imaju korisničko ime i lozinku) ili
- ako su korisnici usluga određenih banaka ili institucija s čijim se vjerodajnicama mogu prijaviti na usluge e-Građani.

Svi građani koji nemaju dodijeljeno korisničko ime i lozinku, a žele postati korisnici usluga e-Građani, u okviru koje je, uz ostale, i usluga elektroničkog poslovanja Zavoda, trebaju se registrirati u poslovnica Financijske agencije (FINA), gdje će dobiti jedinstveni elektronički identitet. Popis poslovnica FINA-e možete naći na adresi <http://www.fina.hr/poslovnice>.

e-Građani je projekt Vlade Republike Hrvatske preko kojeg se građanima omogućava pristup svim elektroničkim javnim uslugama na jednom mjestu, na internetskoj adresi sustava e-Građani www.gov.hr, gdje možete dobiti više informacija o određenoj usluzi.

Savjetodavni dani s predstavnicima slovenskog mirovinskog osiguranja

Pozivamo osiguranike koji su bili zaposleni i osigurani kod nositelja mirovinskog i invalidskog osiguranja u Republici Sloveniji na savjetodavne dane s predstavnicima slovenskog mirovinskog i invalidskog osiguranja, koji će se održati:

- 22. svibnja 2018. od 9:00 do 16:00 sati u Središnjoj službi HZMO-a u Zagrebu, A. Mihanovića 3;
- 23. svibnja 2018. od 9:00 do 16:00 sati u Područnoj službi HZMO-a u Varaždinu, Kolodvorska 20c.

Novi broj Statističkih informacija

Na internetskoj stranici Zavoda, u potkategoriji Publikacije, dostupan je novi broj Statističkih informacija HZMO-a, broj 1/2018. (travanj 2018.).

KORISNICI MIROVINA - isplata u travnju 2018.

VRSTE MIROVINA	UKUPAN BROJ KORISNIKA	PROSJEČNE SVOTE MIROVINA
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO		
Starosna mirovina	498 014	2562,28 kn
Starosna mirovina za dugogodišnje osiguranike - čl. 35. ZOMO	21 620	3469,02 kn
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO	84 503	2239,60 kn
Prijevremena starosna mirovina	188 755	2429,76 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO	240	2630,87 kn
Invalidska mirovina	123 744	1927,65 kn
Obiteljska mirovina	224 374	1942,32 kn
UKUPNO - ZOMO	1 141 250	2.342,96 kn
Prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba - DVO, PS i OSO		
Ukupno	14 794	3.681,76 kn
Prema Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji - ZOHBDR		
Ukupno	71 455	5.618,23 kn
Prema Ugovoru između RH i BiH o suradnji na području prava stradalnika rata u BiH koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji - HVO		
Ukupno	6 792	2.961,61 kn
SVEUKUPNO	1 234 291	2.552,02 kn
PROSJEČNA MIROVINA (ZOMO) bez međunodnih ugovora - isplata u travnju 2018. -	Iznos u kunama	Njen udio u plaći za veljaču 2018. (6.128 kn)
Prosječna mirovina za ožujak 2018.	2.614,66 kn	42,67%
Prosječna ukupna starosna mirovina za ožujak 2018.	2.864,19 kn	46,74%
Prosječna starosna mirovina za ožujak 2018. s 40 i više godina m. staža	4.345,22 kn	70,91%
Korisnici mirovina - muškarci (45,79%)		565 237
Korisnici mirovina - žene (54,21%)		669 054
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika		1 : 1,21
Udio ukupnog broja korisnika mirovina s 40 i više godina m. staža u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO		15,50%
Udio broja korisnika starosnih mirovina s 40 i više godina m. staža u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO		19,89%
Prosječan mirovinski staž za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO		30 godina
Prosječna dob za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO		71 godina
Potrebna sredstva za isplatu mirovina i mirovinskih primanja		3.295.000.000 kn

Uređuje i grafički priprema:
Ured za odnose s javnošću HZMO
A. Mihanovića 3, 10000 Zagreb

www.mirovinsko.hr
e-mail: informiranje@mirovinsko.hr
fax: 01/4595-168

Savez samostalnih sindikata Hrvatske (SSSH) i Savez slobodnih sindikata Slovenije (ZSSS) 12. su godinu zaredom organizirali susret na granici Hrvatske i Slovenije pod nazivom „Sindikati bez granica“. Ove je godine susret održan 26. travnja na slovenskoj strani graničnog prijelaza Bregana – Obrežje. Iz hrvatskih Sindikata prisutno je bilo 18 kolega, a iz slovenskih 16.

Ove godine povod za susret je bio vrlo važan. Predstavnici oba sindikalna tijela, predsjednik SSSH Mladen Novosel i predsjednica ZSSS Lidija Jerkič, pročitali su, a potom i potpisali „Zajedničku izjavu o kvalitetnim radnim mjestima“. Potom su dali izjavu za medije koji su pratila susret, a s obzirom da je domaćin ove godine bio SSSH nakon protokola sudionici su krenuli na zajednički ručak u Hrvatsku, u restoran „Divlje vode“. Nakon prijateljskih razgovora i dvosatnog druženja, u kojem su sudjelovali i predstavnik Sindikata umirovljenika Slovenije Miloš Mikolič i potpredsjednica SUH-a Biserka Budigam, pao je dogovor da se tradicija nastavi i sljedeće godine.

DUBROVAČKO- NERETVANSKA ŽUPANIJA

Fešta u Konavoskim brdima

U nedjelju, 15. travnja 2018. SUH-ovci Dubrovačko-neretvanske županije okupili su se na druženju uz glazbu i ples u konobi Konavle na Konavoskim brdima. Točno u 12 sati stigao je aperitiv za 97 pristiglih članova iz cijele županije, a atmosfera je bila popraćena ugodnom glazbom.

Usljedio je bogati ručak, s mesnom juhom, janjetinom, teletinom, krumpirom ispod peke, salatam i štrudlom od jabuka. Naravno, valja dobro i popiti, pa je piće bilo točeno u neograničenim količinama.

Živa glazba je dodatno podigla atmosferu, pa su se umirovljenici opustili, šalili i pjevali. Kada je petosatnoj zabavi došao kraj, svi su se složili kako bi ovakva okupljanja trebalo ponoviti.

Ante Mandić

ZAGREB

Izvještajne skupštine podružnica

Tijekom travnja održano je pet izvještajnih skupština u SUH-ovim podružnicama Črnomerec, Granešinski Novaki, Miroševac, Oporovec i Studentski grad. Dnevni red skupština i protokol vođenja bili su u skladu sa Statutom i Poslovníkom i u vođenju nije bilo problema.

U Črnomercu je tako umjesto dosadašnje predsjednice Blaženke Lutz, do redovne izborne skupštine izabran vršitelj dužnosti Mario Mešanović, a u Miroševcu je Nada Švigir izabrana umjesto Ivice Mickovskog, a za potpredsjednika je izabran Franjo Bohaček.

Svi izvještaji detaljno su prikazali rad i djelovanje podružnica, a posebno treba naglasiti da su bile vrlo aktivne upravo po broju druženja i izleta, ali isto tako po prezentaciji svoga rada u lokalnoj zajednici. U Oporovcu je prisutne pozdravila i predsjednica SUH-a Jasna Petrović, a na većini drugih skupština sudjelovala je i predsjednica Povjereništva SUH-a Zagreb Biserka Budigam.

Interesantno je da su u podružnicama Granešinski Novaki, Miroševac i Oporovec u raspravi sudjelovali i predsjednici Mjesnih odbora, te prezentirali što su sve napravili za umirovljenike, ali i u pogledu komunalnih rješenja. U Oporovcu je na licu mjesta, nakon rada skupštine, riješen problem skupljanja smeća pred prostorom koji koriste udruge, a isto tako je naglašena vrijednost suradnje upravo s umirovljenicima na obostrano zadovoljstvo i poboljšanje kvalitete života starijih osoba.

Karakterističan je i vrlo velik broj gostiju iz drugih podružnica, ali i drugih udruga umirovljenika, tako da se ponekad činilo kao da ih ima više nego „domaćih“. U Studentskom Gradu je pak bio velik broj, čak 35, onih koji su dobili plakete i zahvalnice za svoj rad. Nakon izvještajnih skupština su organizirana druženja uz glazbu ili domjenci.

POVELJA „SRCE SINDIKALNE SOLIDARNOSTI“

Biserka Budigam - uvijek spremna

Pri godom tradicionalnog Praznika rada u Tvornici, 27. travnja, uz ostala događanja, dodijeljene su i tradicionalne nagrade SSSH „Srce sindikalne solidarnosti“ za 2017. godinu. Glavnu nagradu, kristalnu vaz u Povelju, dobila je Nives Petrić iz Sindikata obrazovanja, medija i kulture Hrvatske.

Povelju „Srce sindikalne solidarnosti“ dobila je i predsjednica Povjereništva SUH-a Zagreb, članica Predsjedništva i psihologinja SUH-a Biserka Budigam.

„Mislim da smo, zahvaljujući SSSH-u čiji smo i mi članovi, krenuli u dobrom smjeru. Tražimo reforme, ne samo za mlade, nego i za dostojanstven život i u starosti, jer mi smo bili gdje ste vi sada, a vi ćete doći tamo gdje smo mi. Trebate misliti na to i dosta rada uložiti u društvenom smislu za bolje sutra“, Biserkin je recept za bolju budućnost.

Ostali dobitnici Povelja SSSH su Damir Koroman, zamjenik glavnog povjerenika SMH-IS-a u brodogradilištu Uljanik i Mirko Tavra, glavni sindikalni povjerenik iz sindikalne podružnice SGH-a Monting d.o.o.

Milan Dalmacija

Brižno s očima i ušima

Podružnica SUH-a Trešnjevka - sjever i Optika Jo-Jo organizirali su 11. travnja 2018. pregled vida i sluha u prostorijama Mjesnog odbora „Nikola Tesla“ u Ozaljskoj 16 u Zagrebu. Pregled je uključivao kompjutersko mjerenje dioptrije, mjerenje oćnog tlaka, ispitivanje sluha, stručno savjetovanje o potrebnim pomagalicama, a u ponudi je bio i letak uz koji se mogao ostvariti popust od 30 posto za kupovinu kompletnih dioptrijskih i sunćanih naoćala.

Lijep sunćan dan privukao je dosta zainteresiranih, pa su, uz malo ćekanja, svi uspješno obavili pregled, a bilo je interesa i za kupnju dioptrijskih naoćala.

S obzirom da su ovo dobri trenuci za privlaćenje novih ćlanova, prisutnima je upućeno nekoliko zanimljivih informacija o SUH-u, o aktualnim događanjima vezanim za umirovljenike, a dobili su i glasilo SUH-a, pristupnice, te Program rada podružnice.

Vesna Bećić

PAZIN

Humanost na prvom mjestu

SUH-ovci iz Pazina još su jednom pokazali veliko srće. Źelja im je bila nabaviti specijalni krevet s antidekubitalnim madracem za teško pokretne osobe s palijativnog odjela Doma zdravlja u Pazinu. Humanitarna akcija je trajala tri mjeseca, a započela je još 2. veljaće koncertom „Mislimo na vas“ na kojem su glazbenici besplatno izvodili najveće hitove.

Tim koncertom je prikupljeno 23.000 kuna, što nije bilo dovoljno za nabavku prijeko potrebnog kreveta. No, u priću su se uključili Istrijani iz Kanade. Zahvaljujući donaciji *Istra Mirna Cluba* iz Hamiltona, prikupljeno je još 3.000 kuna, te je krevet kupljen.

U znak zahvalnosti održan je kratki stanak na kojem je SUH Pazin uručio zahvalnicu predstavnici *Istra Mirna Cluba*, sa željom da se dobra suradnja nastavi.

Mirjana Monas

Predavanja i izložbe

Tijekom ožujka i travnja u Podružnici Kraš su održana dva predavanja. Zdenka Medić iz Centra za socijalnu skrb grada Zagreba održala je predavanje o problemima i potrebama s kojima se susreću starije osobe i preporukom kako ih mogu riješiti uz pomoć socijalne skrbi koju pruža Centar.

Drugo predavanje održala je Mihaela Jeleć, financijska savjetnica i voditeljica tima u Wüstenrot stambenoj štedionici. Upoznala je umirovljenike s opasnostima pri financijskim aktivnostima, te ih uputila kako se trebaju informirati i zaštititi od neželjenih posljedica. Oba predavanja bila su jako interesantna našim ćlanovima, što se vidjelo po mnogim postavljenim pitanjima i interesu za takve vrste radionica.

U prostorijama Hrvatskog likovnog društva u Tratinskoj 15, od 16. do 26. travnja bila je postavljena izložba likovnih radova pod nazivom „Cvjetni tra-

govi“ autorice Jelene Pavković, ćlanice Kluba umirovljenika Kraš i Podružnice SUH-a Kraš, koja je također pobudila veliki interes. Ćlanica je Hrvatskog likovnog društva i Udruge likovnih umjetnika Velike Gorice. Radovi na izložbi su bili prepuni cvjetnih motiva, te živahnih i jakih boja, naglašavajući vedrinu i šarolikost.

Marija Jakić/Vesna Bećić

VRBOVEC Povećano ćlanstvo

Ućetvrtak, 19. travnja, Podružnica SUH-a Vrbovec održala je redovnu izvješćajnu skupšćtinu. Nakon intoniranja himne, odavanja poćasti preminulim ćlanovima minutom šćutnje, predsjednik podružnice Zlatko Hrzić je pozdravio sve goste i prisutne ćlanove, te predložio radno predsjedništvo.

Predsjednik je u svom izvješćaju o radu u proteklom razdoblju izvjestio o aktivnostima podružnice, kao i o radu predsjedništva. Pohvalio je sudjelovanje ćlanova u manifestaciji „Kaj su jeli naši stari“, te istaknuo ćlanice koje su osvojile nagrade u pripremi jela. Napomenuo je da je rezultat dobrog rada podružnice povećanje broja ćlanova od prethodne izvješćajne skupšćtine do sada.

Skup je pozdravio i zamjenik predsjednice SUH-a Milan Tomićić, te izvjestio o promjenama koje se planiraju u sklopu reforme mirovinskog sustava. Ostali gosti pozdravili su ćlanove i pohvalno se izjasnili o radu SUH-a. Nakon toga slijedio je neformalni dio - večera i ples.

Z.H.

SAMOBOR Podrška Grada i udruga

Izvješćajna skupšćtina Podružnice Samobor održana je 19. travnja. Skupšćtini je prisustvovala i pozdravila prisutne predsjednica SUH-a Jasna Petrović. U svom obraćanju prisutnima naglasila je vrlo težak poloćaj umirovljenika i starijih osoba, te promjene mirovinskog, te zdravstvenog sustava i doprinosa, što će sigurno pogoršati i sada već ionako zabrinjavajuće materijalno stanje umirovljenika.

Skupu su nazoćili dogradonaćelnica Samobora Sanja Iveković Horvat, Juro Horvat proćelnik za društvene dje-

latske aktivnosti, te predsjednici podružnica SUH-a Dugo Selo i Zračna luka i desetak predsjednika ili predstavnika udruga iz Samobora i okolnih mjesća. Skupšćtina je održana pod veselom palicom predsjednice Vlatke Novosel, a nakon radnog dijela organiziran je domjenak uz glazbu, a plesaći su ispunili plesni podij.

PULA

U gostima kod tršćanskih umirovljenika

Na poziv i u organizaciji pobratimljene Leghe SPI-CGIL Trieste Centro, 13. travnja pulska delegacija posjetila je Dom za starije i nemoćne ITIS u Trstu. Uz predstavnike Podružnice Pula, koje je predvodila predsjednica Mirjana Dika-Dužman, delegaciji su se priključile zamjenica župana Istarske županije Sandra Čakić Kuhar, stručna suradnica u Upravnom odjelu za društvene djelatnosti Grada Pule Marica Vidak Kojnević, a ispred Doma za starije i nemoćne „Alfredo Štiglic“ Pula, glavna sestra Doma Vesna Minić i glavna sestra Odjela za demenciju Andrea Juhas. Ispred Županijskog povjereništva SUH-a nazočio je Vladimir Buršić. U Trstu su ih dočekali predsjednik Leghe Centro Roberto Treu, te član predsjedništva zadužen za međunarodnu suradnju Luciano Del Rosso sa suradnicima.

U Domu za starije i nemoćne ITIS u Trstu primio ih je ravnatelj Doma dr. Fabio Bonetta sa suradnicama, koji su ih provedli kroz odjele te ustanove i objasnili način ustroja i rada. U Domu, koji je u javnom vlasništvu Grada Trsta, smještan je 411 korisnika, većinom nepokretnih ili teže pokretnih, a poseban odjel čini i Odjel za Alzheimer. U domu je zaposleno ukupno 500 osoba mahom zdravstvene struke, pa je stoga ondje više zaposlenih osoba nego štitičenika, a u prosjeku je po odjelu smješteno šezdesetak štitičenika.

Zgrada doma sagrađena je u vrijeme Austro-Ugarske, s početnom namjenom sirotišta i zbrinjavanja beskućnika, a s vremenom je prerasla u dom u kojem je postignuta izuzetno visoka razina usluga. Cilj posjete je bio upoznavanje načina rada i zbrinjavanja starijih osoba, razmjena iskustava, a tijekom posjete razmatrala se i mogućnost suradnje sa srodnim ustanovama u Istarskoj županiji na europskim socijalnim projektima.

M.D.D.

VELIKA GORICA

Sve po planu

U prostorijama Pučkog otvorenog učilišta, zamjenik predsjednice SUH-a Milan Tomičić održao je 10. travnja tribinu „Zaštita imovine umirovljenika i drugih starijih osoba“. Na tribini je bilo govora o pravima pri određivanju nasljedstva, ugovorima o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju i ostalim bitnim imovinskim pitanjima. Sudeći po interesu oko 60 okupljenih umirovljenika ovakve tribine bi trebalo ponoviti.

A svoj posjet Velikoj Gorici Milan Tomičić je ponovio 25. travnja, kada je u hotelu Garden Hill održana redovna Izvještajna skupština tamošnje podružnice. Rad Skupštine, na kojoj je bilo nazočno više od 200 umirovljenika, vodilo je tročlano predsjedništvo. Uz Tomičića, okupljene su pozdravili

DUGO SELO

Veselo za Paznik rada

Tradicionalnu prvomajsku proslavu organizirala je podružnica Sindikata umirovljenika Hrvatske Dugo Selo. Ove je godine proslava održana u centru grada, a obvezni prvomajski vojnički grah je kuhan u restoranu Bunčić.

Program je počeo u 10 sati. Predsjednik podružnice Stjepan Novak govorio je o značenju Praznika rada i o borbi radnika za dostojanstven i pravedno plaćen rad u prošlosti, ali i danas.

Poslije njega, skupu se u ime SUH-a obratila potpredsjednica Biserka Budigam, i naglasila kako se u tom trenutku formira sindikalna kolona koja kreće ispred zgrade Sindikata put Maksimira pod geslom „Za reforme, za ljude“. Kratko se osvrnula na rastuće siromaštvo umirovljenika, na prijeteću mirovinsku reformu, reformu zdravstva i promjene u Zakonu o zdravstvenom osiguranju. Zahvalila je gradu Dugom Selu i gradonačelniku na odnosu prema umirovljenicima, te svima je poželjela dobru zabavu.

predsjednica SUH-a Jasna Petrović i predsjednik Županijskog povjereništva Zlatko Hrzić.

Aktivnosti Podružnice vezane su uz financijske mogućnosti, glavni novčani prihodi su članarina i dotacije Grada Velika Gorica. Zahvaljujući uplatama organizirani su rekreativni izleti u poznata hrvatska termalna lječilišta, jednodnevni izleti na more, te hodočašća u Mariju Bistricu, Međugorje i na Trsat. Vrijedi spomenuti i aktivnost članova, tako je zbor „Turopoljska zvona“ u prošloj godini imao 20 koncerata.

Sva izvješća za prošlu i planovi za ovu godinu usvojena su jednoglasno, a podružnica i dalje broji više od 250 članova. Dopredsjednik Ratimir Herceg uručio je „Zahvalnicu za 20 godina vjernosti SUH-u podružnica Velika Gorica“ trinaestero članova.

Nakon okončanja svih skupštinskih procedura, uslijedila je večera te druženje uz pjesme i ples.

Stjepan Milobara

Gradonačelnik Nenad Panian vrlo prijateljski se na kraju obratio svojim sugrađanima o postignućima grada Dugog Sela i o skorašnjem putovanju na bratimljenje s gradom Saint-Quentinois u sjevernoj Francuskoj. Naglasio je da umirovljenici mogu uvijek računati na pomoć Grada. Svim prisutnima zaželio je dobar tek i počeo osobno dijeliti grah. Zabavu su nastavili svirači, a nakon jela i plesači su krenuli u akciju.

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske
Za izdavača: Jasna A. Petrović, glavna i odgovorna urednica

Uređuje: Uredništvo

Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: telefon/fax: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Zvonko Petrinjak

Tisak: GMG GRAF, Sesvete

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13 Zakona o porezu na promet, oslobođen obveza plaćanja poreza na promet.

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4.000 kn; za pola stranice 3.000 kn i za četvrtinu stranice 2.000 kn.

Koliko brzo starimo?

Prema ispitivanju obavljenom na sveučilištu Maryland, ako vaš krvni tlak uvelike prelazi normalne granice, možete fizički biti 20 godina stariji nego drugi iz vaše generacije. Ako ste imali bake i djedove koji su doživjeli 80 godina, vi ćete vjerojatno nadživjeti većinu svojih kolega za četiri godine. Ako živite na selu, vjerojatno ćete živjeti pet godina duže nego ako živite u gradu.

Zašto neki ljudi stare brže od drugih? Svatko od nas, ustvari, ima tri različite dobi: kronološku (označenu kalendarom); biološku (starenje tijela); psihološku (koliko staro djelujemo i kako se osjećamo). Nedavna istraživanja ukazuju kako se čini da čovjek može održati svoju energiju čak i do kasne životne dobi. Mnoga pogoršanja za koja se nekad okrivljavao proces starenja, ustvari su uzrokovana bolešću. Primjerice, ateroskleroza (otvrdnuće arterija) se dugo smatrala normalnom pojavom u starenju. Međutim, danas se zna da je to bolest uzrokovana kemijskom neravnotežom.

Stres i okoliš važni za dob

Važan faktor u procesu starenja je stres, ali i nedostatak stresa. Mala umjerena doza stresa je potrebna. Ispitivanja su pokazala da časnne sestre rjeđe pate od raka te srčanih i želučano-crijevnih poremećaja, nego druge žene. One rade i nakon 65. godine, a i duži im je životni vijek.

Okoliš je također važan. Primjerice, koža oštećena od

sunca postaje suha, hrapava, mlohava i naborana. Ljudi koji žive u toploj, vlažnoj klimi imaju kraći životni vijek. Prerano sijedenje kose može biti uzrokovano neodgovarajućom prehranom u ranom djetinjstvu, nedovoljno ili prekomjerno aktivnom žlijezdom štitnjačom, mentalnim ili fizičkim šokom.

Određeni stupanj gubitka sluha je dio procesa starenja. Međutim, neke bolesti često pogoršavaju situaciju. Što se tiče seksa, doktori se uglavnom slažu da su problemi koji dolaze u starenju uglavnom psihološke prirode.

Može li se išta učiniti kako bi se spriječili ili usporili učinci starenja? Može, barem na jednom području, a to je prehrana. Postoje dokazi da izbjegavanje velikih količina hrane može biti od pomoći. Izbjegavanje prekomjerne tjelesne težine ima višestruke zdravstvene koristi.

Imunitet je ključ starenja

Tjelovježba može usporiti proces starenja. Od 30. godine života interes i sposobnost za intenzivni fizički napor počinje se smanjivati. Kardiolozi kažu da kućni poslovi i ostale fizičke aktivnosti, a ne hormoni, mogu biti jedan od primarnih razloga zbog kojih žene uspijevaju izbjeći teže oblike ateroskleroze do vremena nakon menopauze.

Neki znanstvenici smatraju da ključ za brzinu procesa starenja leži u tjelesnom imunološkom obrambenom sustavu, to jest u nedostatku otpornosti prema mikrobima ili kemijskim supstancama koje napadaju organizam i da to može objasniti zašto neki ljudi stare brže od drugih. Osim ovog, postoje i druga teorijska objašnjenja. Tako, primjerice, neki znanstvenici objašnjavaju to nasljednim osobinama. Oni vjeruju da smo svi rođeni s jednim unutrašnjim biološkim satom, koji je programiran tako da otkucava određeni broj godina.

Međutim, možda je od svega najvažniji faktor – stav koji imamo prema starenju. Jedan je filozof kazao: „Onaj koji je mirne prirode i koji je sretan, rijetko će osjećati pritisak godina. Međutim, onaj koji ima mrgudnu i vulkansku narav, njemu će i mladost i starost biti podjednako opterećenje.”

dr. Ivo Belan

Sve više umirovljenika „surfa“

Sve veći broj starijih osoba aktivno se služi internetom, posredstvom računala ili još više mobitelima. Aktivno, prema Eurostatu, znači barem jednom tjedno. Prema podacima iz 2016. čak 45 posto ljudi u dobi između 65 i 74 godine iz 28 EU zemalja koristi internet jednom tjedno. A 80 posto njih čak svakodnevno. Za usporedbu, prije 10 godina taj je postotak iznosio samo 10 posto. Stariji ljudi najčešće koriste internet za čitanje vijesti, kupovinu i bankarstvo. Društvene mreže koristi samo petnaestak posto starije populacije. Pravi „ovisnici“ o „webu“ su Luksemburžani, Danci i Šveđani s preko 80 posto starijih koji redovito „surfaju“.

Međutim, hrvatski umirovljenici su na dnu ljestvice služenja internetom. Samo 16 posto ljudi treće dobi u Hrvatskoj služi se internetom.

Međugeneracijske igrice

INVOLEN promovira međugeneracijsko učenje putem učenja kroz igru, ciljajući ekološki osviještene volontere u pet europskih zemalja (Italiji, Grčkoj, Francuskoj, Mađarskoj i Sloveniji). Projekt je baziran na međugeneracijskom učenju, zaštiti prirode i tehnologijama učenja kroz igru. Tako zbližava adolescente i starije osobe, potičući njihovo sudjelovanje u volonterskim aktivnostima očuvanja prirode i zajedničko stvaranje vlastite lokalne igre, koja može biti održavana na zaštićenom području u blizini njihova doma.

Metodologija je uspješno prošla početna testiranja u svih pet zemalja, dajući izvrsne rezultate. Stvorene su besplatne igrice prilagođene mobilnim uređajima, na kojima su timovi međusobno učili i dizali svijest o zaštiti okoliša u svojoj zajednici.

„Došla mi je baka koja ima dva unuka. Oba idu u niže razrede osnovne škole, ali svoju baku ne poznaju iako žive u istom gradu“

Piše: Biserka Budigam,
psihologinja

O izgubljenom optimizmu

Prošla je zima, ali evo već dobrih mjesec dana je toplije. Proljetnice procvjetale i odcvjetale. Za očekivati je da se ljudi počnu radovati, a iz Europe, kažu naši političari, stižu neke ocjene koje govore da smo na dobrom putu, da se gospodarstvo oporavlja, da bolje živimo.

A ja tjedan ili dva primam samo nesretne ljude sa stotinama tisuća kuna duga, s nesretnim bakama koje ne mogu komunicirati s unucima, s prevarenim starim ljudima koji su izgubili nadu da će im biti bolje.

Ispričat ću tri priče, istinite i životne. Priče koje traju već nekoliko godina. Priče ljudi koji se više ne nadaju boljem i ljepšem životu, koji više nisu sposobni ni izreći riječ - optimizam. I meni se ponekad čini da je okrutno uopće ih nagovarati da budu optimistični i da vjeruju da će se njihov problem za njihova života riješiti. Čini mi se da je najbolje da prihvate življenje kakvo im određuju njihove okolnosti.

Došla mi je baka koja ima dva unuka. Oba idu u niže razrede osnovne škole, ali svoju baku ne poznaju iako žive u istom gradu. Njihova se majka posvađala sa svekrvom neposredno nakon njihova rođenja (stariji je imao jednu godinu, a mlađi je tek rođen) i od tada je i sin prestao posjećivati majku, a nisu joj dali niti da ona njih posjećuje. Baka je mislila da će ih proći ljutnja i nastojala je preko poznanika i šire obitelji „umilostiviti“ snahu, ali nije išlo. obraćala se Centru za socijalnu skrb, ali oni su uvijek kazali da ne mogu nagovoriti snahu da se s njom pomiri. Uvrede koje

su dijelile jedna drugoj doista su bile vrlo neugodne i trajno su ostavile trag, odnosno postale su nepremostiva barijera.

Sada je doista teško naći neki „recept“ kojim bi se prešla ova rijeka nataložene mržnje koja i dalje buja i raste, jer ni jedna strana nije dovoljno spremna pustiti. Baki sam predložila da ona pokuša pomirbu, da prizna da je pogriješila i da je doista u ljutnji uvrijedila snahu, da prva, ukoliko joj je doista stalo do unuka, traži oprost. No baka tvrdoglavo ne pristaje, jer, kao, nije to zaslužila od snahe (po njenom, zbog sto razloga materijalne naravi). Osim toga ne vjeruje da bi snaha popustila, a ona bi ostala ponižena. Pokušavam joj objasniti da nije dobro biti „zlopamtilo“ i da treba vjerovati da je i snahi dosta netrpeljivosti, svađe i mržnje. Nazvah snahu, objasnih razlog moga nastojanja da djeca imaju baku, pristojno je odgovorila, ali je kategorički odbila moj prijedlog, rekavši da ne vjeruje da bi to bilo ikome korisno, jer sada svi žive svoj život po vlastitim mjerilima. Uvjeren sam da bi članovi ove obitelji našli zajedničko rješenje da su optimističniji i da si pruže priliku da budu ljudski sretniji.

Druga je priča o udovici s mirovinom po umrlom suprugu u iznosu od 1.600 kuna i ovrhom od 50.000 kuna. Podstanar je, a uzela je kredit prije sedam godina koji zbog smrti supruga nije mogla vraćati. U trenutku dizanja kredita oboje su radili i vjerovali su da će se riješiti kredita u predviđenom roku. Ne vjeruje u bolje sutra i u rješenje svog problema.

Bio je i jedan gospodin koji ima 2.000 kuna mirovine, no od toga plaća 1.200 kuna za stan kao podstanar. Umirovljenik je zbog profesionalnog oboljenja, ali trudi se preživljavati, prihvaća savjete i moli pomoć kako bi možda dobio neki gradski stan na korištenje i kako bi smanjio troškove života. Na momente djeluje krajnje optimistično, a na momente ga uhvati mrak pesimizma.

I što reći tim starim ljudima i dijelu onih (oko 500.000) koji imaju mirovinu manju od 2.000 kuna kakva im je budućnost, kako im vratiti dostojanstvo i optimizam življenja? Optimizam, kažu, mijenja ljude, utječe na njihovo zdravlje, na dužinu i kvalitetu života.

Ali, koja je perspektiva i mladih za bolji život uz nesigurna radna mjesta na određeno vrijeme, s nemogućnošću da dobiju kredit i osiguraju smještaj za svoju obitelj? Optimizam nestaje s generacijom mladih koja se sve više iseljava u potrazi za „svojim mjestom pod suncem“, ali i sa starima koji ne mogu preživjeti i imati dostojanstvenu starost. Naša je generacija „odlučila“ smanjiti prosječan broj godina u kojim će umrijeti u odnosu na europske starce, zasad, samo za tri godine u prosjeku, ali ako tako nastavimo živjeti možda to smanjimo i za više godina.

Ponekad, eto, ima dana kad i moj vječno prisutan i silno jak optimizam počne tonuti. Pitali su me neki dan koji je moj recept za budućnost i odgovorila sam da ne znam. Sada počinjem o tome razmišljati, ali nisam sigurna da sam na dobrom putu.

Greška bez posljedica

Pitanje: Pišući žalbu protiv presude Općinskog suda načinio sam omašku jer sam žalbu naslovio na Županijski sud, s obzirom na to da je u pouci o pravnom lijeku stajala odredba da se žalba podnosi Županijskom sudu putem ovog suda. Ja sam to pogrešno protumačio i žalbu naslovio na Županijski sud, umjesto da navedem Općinski sud kojemu se upućuje žalba. Stoga se bojim da će mi žalba kao nepravovremena i podnesena nenadležnom sudu biti odbačena, što bi za mene bilo vrlo nepovoljno, jer se radi o vrlo bitnoj stvari. **(A.B., Zadar)**

Odgovor: Ako ste žalbu podnijeli u otvorenom žalbenom roku, a ona zbog vaše pogrešne naznake bude dostavljena Županijskom umjesto Općinskog suda smatram da će se vaša žalba razmatrati, odnosno neće biti odbačena. Zakon o parničnom postupku određuje da se smatra da je žalba pravovremeno podnesena ako se podnošenje žalbe može pripisati neznanju ili očitoj pogrešci podnositelja. S obzirom na to da je u vašem slučaju jasno da se radi o očiglednoj pogrešci podnositelja žalbe, smatram da će vam se žalba razmatrati, odnosno da neće biti odbačena zbog učinjene pogreške.

Otac me isključio

Pitanje: Mene je pokojni otac isključio iz nasljedstva, pa i njegova nužnog dijela navodeći u oporuci da sam se odao piću, kocki i nepoštenom životu, te ukoliko bilo što naslijedim da ću to proćerdati sa lošim društvom s kojim sam provodio veći dio života. Koliko znam imam pravo na nužni zakonski dio, te me otac nije mogao zbog mog načina života u potpunosti isključiti iz nasljedstva. Jesam li u pravu, pripada li mi pravo na zakonski nužni dio? **(M.K., Sisak)**

Odgovor: Vaš otac je u pravu jer ima pravo isključiti nužnog nasljednika iz nasljedstva u sljedećim slučajevima:

- ako se nasljednik povredom neke zakonske ili neosobne obveze koja proizlazi iz njegova obiteljskog odnosa s ostaviteljem teže ogriješio prema ostavitelju;

- ako je nasljednik namjerno počinio neko teže kazneno djelo prema ostavitelju ili njegovom bračnom drugu, djetetu ili roditelju;

- ako je nasljednik počinio kazneno djelo protiv Republike Hrvatske ili vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom;

- ako se je nasljednik odao neradu ili nepoštenom životu.

Dakle, ako ste počinili bilo koje od navedenih djela, otac vas može isključiti iz nasljedstva i to samo temeljem vlastite volje, jer bez izričite odluke oca u oporuci, ma što da ste od navedenog učinili, sud vas neće isključiti iz nasljedstva.

Aneks na ugovor

Pitanje: Sklopio sam sa stricem ugovor o dosmrtnom uzdržavanju kojeg smo ovjerali i solemnizirali kod javnog bilježnika. Naknadno sam primijetio da u ugovoru ne stoji odredba o pravu zabilježbe ugovora u zemljišne knjige. Da li je to propust, a ako jest (stric mi je još uvijek živ), možemo li naknadno napraviti aneks ugovora? **(L.V., Osijek)**

Odgovor: Niste pogriješili što u ugovoru o dosmrtnom uzdržavanju niste stavili odredbu o suglasnosti primatelja uzdržavanja za zabilježbu ugovora. Čak štoviše, odredbom članka 586. Zakona o obveznim odnosima uređeno je da se ne može praviti zabilježba ugovora o dosmrtnom uzdržavanju, jer se temeljem takvog ugovora odmah po potpisivanju može zahtijevati uknjižba prava vlasništva ili drugih stvari i prava koji su ugovoreni u ugovoru o dosmrtnom uzdržavanju.

Dvostruka naplata dugova

Pitanje: Moj bivši suprug, od kojeg sam se razvela prije tri godine, pozajmio je od jednog prijatelja znatni iznos novca radi gradnje vikendice na moru. Ugovor o zajmu potpisali smo oboje solidarno, obavezavši se da ćemo dug vratiti u roku od pet godina, računajući od dana potpisa ugovora. Nažalost, bračni odnosi su se u međuvremenu potpuno poremetili tako da je razvod braka bilo jedino rješenje. Imovinu stečenu u braku smo podijelili, no nismo se dogovorili o vraćanju duga koji smo zajedno prihvatili. Bivši suprug, koji se odselio iz grada, i ja potpuno smo prestali komunicirati, a kako je zajmodavac koji živi u mom gradu, neprestano vršio pritisak da mu kao solidarni dužnik vratim zajam, prijeto je tužbom, podigla sam veliki kredit i isplatila ukupan dug zajedno s kamatama. Nakon toga sam po savjetu odvjetnika zatražila od bivšeg muža da mi vrati polovinu duga, na što mi je on, na moje iznenađenje, odgovorio da je već davno platio polovinu duga zajmodavcu, te mi je čak dostavio dokaze o tome. Kada sam se obratila zajmodavcu on to negira, pa sam po nagovoru odvjetnika podnijela tužbu protiv nesavjesnog zajmodavca. Što dalje trebam činiti? **(K. S., Bjelovar)**

Odgovor: Nemojte oklijevati niti trenutka! Prihvatite savjet odvjetnika, te podnesite tužbu zbog stjecanja imovine bez osnove, a ujedno mu zaprijetite da ćete podnijeti kaznenu prijavu protiv njega, jer je prijevarom došao do dvostruke naplate. Što se pak tiče vašeg odnosa s bivšim mužem, pokušajte se dogovoriti o tome da vikendicu isplatite vjenu ili on vama, ili da ju prodate i podijelite novac.

pravni
savjeti

Odgovara:
Milan Tomičić
dipl. pravnik

Besplatno
pravno
savjetovanje
za članove
Sindikata
umirovljenika
01/46 55 111/244
ili 01/46 15 797

Zlatko Hržić, predsjednik podružnice SUH-a Vrbovec i Županijskog povjereništva Zagrebačke županije

„Borba za naša prava stečena u toku radnog vijeka - traje i trajat će, jer se moramo boriti svim raspoloživim sredstvima da život stanovnika treće dobi bude dostojan ljudskome biću“

Po prirodi sam optimist

Zlatko Hržić jedan je od onih koji su u SUH-ovoj organizaciji brzo napredovali. Od njegova učlanjenja u Sindikat, 2014., pa do izbora za predsjednika Županijskog povjereništva Zagrebačke županije prošle su samo tri godine. Mnogi su razlozi za strelovit uzlet, no rad i zalaganje ipak su presudili.

„Od prvog dana članstva u SUH-u aktivno radim i to nadam se uspješno, jer po mojem dolasku na čelo podružnice Vrbovec, bilo je 84 člana, a danas podružnica ima 213 članova. Uz rad u podružnici Vrbovec, također aktivno radim na jačanju svih podružnica u Zagrebačkoj županiji“, govori nam Hržić.

Nije ni čudo što podružnica Vrbovec dobro funkcionira. Naime, njen predsjednik je rođen 1948. u Vrbovcu, te iz njega nije odlazio, osim kada se školovao u zagrebačkoj Srednjoj tehničkoj školi. Oženjen je za Bernardu, medicinsku sestru u vrbovečkom Domu zdravlja s kojom ima dvije kćeri, profesoricu Valentinu i poduzetnicu Marinu, koja mu je nedavno podarila unuka Jana.

Hržić je svoj radni vijek proveo na rukovodećim pozicijama. U *Opremi* iz Vrbovca je 23 godine radio na pripremi rada i kao šef prodaje. U *Univerzalu* je dvije godine bio komercijalni direktor, a 1997. je pokrenuo tiskaru, koju sad vodi njegova kćer Marina. Godinu i pol dana je sudjelovao u obrani u postrojbi za motrenje i obavješćivanje, stacioniranoj također

u Vrbovcu. Možda u njegovom poznavanju lokalnih zbivanja i karijeri leži tajna njegove organiziranosti, iako nije, kako sam govori sudjelovao u aktivnostima sindikata.

A aktivnosti Sindikata u Vrbovcu su mnogobrojne. Osim uobičajenih izleta i druženja, organizirani su tečajevi informatike, te tjelovježba i stolni tenis. Posebno se ističe sudjelovanje na godišnjoj manifestaciji „Kaj su jeli naši stari“. Za potrebe ovog događaja je po tradiciji mobiliziran cijeli Vrbovec, a ni umirovljenici ne kaskaju. Prošle su godine osvojili tri nagrade za svoje delicije, a na priredbi su sudjelovala 94 člana.

„Članovima organiziramo putovanja i druženje besplatno, odnosno na trošak podružnice. Također smo ponosni što smo u prošloj godini podijelili svakom našem članu sandučić jabuka i mandarina. To ćemo nastojati realizirati i ove godine, ne samo za članove podružnice Vrbovec, nego za sve članove SUH-a Zagrebačke županije“, ističe Hržić, te dodaje ozbiljne planove na razini podružnice, ali i Županijskog povjereništva.

U Vrbovcu želi povećati broj članova i što više ih uključiti u svakodnevne aktivnosti, koje bi trebale biti prilagođene većini starije populacije. Na županijskoj razini cilj mu je pokrenuti aktivnosti koje bi pomogle u poboljšanju suradnje i zbližavanju svih podružnica SUH-a, što je svakako korisno za unaprjeđenje rada, prepoznatljivost i veću mo-

gućnost isticanja zahtjeva. Jedna od konkretnih aktivnosti bit će i organizacija Sportskih igara SUH-a Zagrebačke županije.

Kao i svaki sindikalni povjerenik, Zlatko Hržić ne razmišlja samo lokalno, već globalno, na što ga navode i česta pitanja oko povećanja mirovina i poboljšanja materijalne situacije. Kao ključne zahtjeve SUH-a upućene Vladi, Hržić vidi reformu drugog mirovinskog stupa, ali i sprječavanje zloupotrebe starijih osoba putem raznih ugovora. Smatra kako je trenutni status umirovljenika više nego loš, ali ostaje optimist i vjeruje kako će s povećanjem članstva u SUH-u doći i do povećanja utjecaja na izvršnu vlast. Kao jedan od alata vidi i prvomajsku povorku u Maksimiru.

„Uvijek treba, za ono što nije u cilju poboljšanja života umirovljenika, a također i budućih umirovljenika, koristiti ovakve prigode i to reći javno, a mislim da je ovaj tradicionalni skup u Maksimiru bio takva prigoda. Što se tiče realizacije naših umirovljeničkih zahtjeva, po prirodi sam optimist, pa se nadam da će barem nešto biti prihvaćeno i uzeto u obzir kod izrade prijedloga mirovinske reforme. Borba za naša prava stečena u toku radnog vijeka - traje i trajat će, jer se moramo boriti svim raspoloživim sredstvima da život stanovnika treće dobi bude dostojan ljudskome biću“, zaključuje Hržić, koji će, ne sumnjamo, ozbiljno raditi na tome.

Milan Dalmacija